

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Tégy vallomást!

Lirai ellágyulással fogadjuk a főkecskés imént kibocsátott szerelmi felhívását: tegyük vallomást.

Ime, teszünk vallomást.

Valljuk, hogy égő türelmetlenséggel, a szív legforróbb vágyával vártuk a boldog pillanatot, amikor végre vallomást tehetünk.

Amikor végre őszintén és odaadóan tárhatjuk fel a nagy nyílvanosság előtt is a szívünket és a zsebünket.

A szívünket, amely tele van és a zsebünket, amely üres.

Mindazt a fájdalmat, ami bennünk felgyülemlett, s mindazt a vagyonát, ami tőlünk elpárolgott.

Valljuk, hogy a végrehajtó már ponaglik a sok munkától s moly, penész, rozsdá emészti a halmokba hordott holmik tömegét falvakban, városokban.

Sáskák nem skalpolhatják a lombokat, rákfene nem rághatja a májat, láva nem pörkölteti a földet különben, mint ahogy itt már mindent összeemart, összeégetett, kiszajtott, elsorvasztott a konjunktúra visszája meg a minduntalan kikényszerített szerelmi vallomás.

Valljuk, hogy százazrek vannak munka nélkül, százazrek az elbocsátás Damokles-kardjával a fejük fölött, százazrek a fizetésük, a nyugdíjuk roncsai után, epekedve, százazrek az erdő, a bányák, a kohók mélyében odavetve a kizsákmányolás ragadozó keselyűinek. Százazrek a földre borulva, könnyeket hullatva, mert megcsalta őket a buzaszem, s a kincstár kirotálta belőle az utolsó még értékes szemet is.

Tegyük vallomást, hát vallunk.

Kitől vársz szerelmet, hivat, áradozót, önfelédet? A boltostól, aki sápadt félelemben a holnaptól a rideg pult mellett áll, áll, vár mint a sivatag beduinja, akit aztán hirtelen belep a számum? Vagy a bevőtől, aki nem jön, nem vásárol, csak forgatja a rongyait, foltozza a napjait, s görcsös odaszorítással a melléhez babusgatja a néhány fillért, nehogy hűlőnül elszakadjanak tőle? Vagy a vállalkozótól, akinek nincs mit vállaltatni? A gyárostitól, akinek nincs mit gyártatni? Az építőtől, akinek nincs mit építenie? Az orvostól, akinek nincs kit gyógyítani, mert mindenki beteg?

Valljuk, hogy nincs mit vallanunk, azon kívül, amink nincs.

Hasítsatok szíjat a hátunkból, hordjátok el az utolsó párnát a fejünk alól, szórjátok szét a világ négy tája felé, vagy öltöztessétek fel hiénákkal a cafrangjainkat, homályosítsátok el Isten ragyogó napját a vallomásaitok végtelen rajzával, akkor sincs, akkor sincs, amit vallunk.

Valljuk, hogy e vallomások nem is az adóért volna az időszerűség — hogyan is tudott ennyi rubrikát feltalálni a globális bölcsesség! — hanem, hogy mindenki hallgassa meg külön egyet-leten rovatban, amit a vallomásokról gondol. S ahogy e vallomások a vallomásokra egyetlen gondolatot kialakítanak, az volna az igazi adó: a hangadó, a mértékadó amiből mindent megtudna, megtanulna a kormány.

Először, hogy legelőbb önvallomást kell tennie. Arra a tudatra eszmélnie, hogy az az út, amelyen az adók milliárdjait a nincstelenségtől, a nyomorultaktól, a kétségbeesettektől, a Nírvánába merülőktől hajszoja, nem az élet és nem az igazság útja. Ha pedig erre a jobb utra akar eljutni, akkor félre kell állnia az utból, hogy magasabbrendű szellem irányítsa sorsunkat, mely a célt nem téveszti össze az eszközzel, az ország üdvét az adóvallomással.

Valljuk, hogy ebben az emberpusztaságban, ahol már alig van egy-egy oázis, s ahol a szomjázó pándor a talált kincset (ami szintén hamis) szívesen váltaná fel egy szem datolyával, mindennek kiég a gyökere, ha nem ültetik tele a munkát, a rend, a bizalom, az emberi szabadság pálmáival. Ha csak vallomást adnak és vallanunk kell, csak azt vallhatjuk, hogy nincs mit vallanunk.

Popovici bizik a külföldi kölcsönben

Január 13-án

Párisban dől el a második nagy román külföldi kölcsön sorsa

Bukarest, január 10.

A stabilizációs kölcsönrel kapcsolatos, ugynevezett beruházási második nagy román külföldi kölcsön kérdésében Popovici pénzügyminiszter ma nyilatkozott a sajtónak. Ez a nyilatkozat főleg azért figyelemreméltó, mert a második nagy külföldi kölcsönrel kapcsolatosan eddig annyi féle verzió került forgalomba, hogy végül már senki sem tudta kihámozni, hogy mi a tényleges helyzet: kapunk, vagy nem kapunk külföldi kölcsönt?

A pénzügyminiszter végül is a sajtó helyes informálására szükségesnek tartotta, hogy nyilatkozzék. Magához kérette a sajtó képviselőit akik előtt kifejtette, hogy

a kormány külföldi kölcsönterápiával kapcsolatosan egyoldalt információk és hírek kelttek szárnyra, amelyek a kölcsönügyének egyáltalában nem nagyon használnak.

Minden ellenkező hírekkel szemben, a helyzet az — mondotta Popovici — hogy

a kölcsön ügye nincsen még lezárva

és így nem lehet arról beszélni, hogy meghiusult. Azok a pénzeszoportok, amelyek a második nagy román külföldi kölcsönre tették az ajánlatot, január 13-án Párisban közös értekezletet tartanak, amelynek egyetlen megbeszélési tárgya a román kölcsön ügye.

— Sajnálatos, mondotta a pénzügyminiszter a sajtó képviselőinek, hogy ilyen nagyhorderejű kérdésben mindenféle tendenciózus híreket kolportálnak, holott a kölcsön megszerzése elsőrendű állami érdek.

A pénzügyminiszter szerint a párisi bankár-értekezleten fog eldőlni a román kölcsön sorsa, amely az eddigi tárgyalások folyamán, minden ellenkező híreszteléssel szemben, igen kedvezően alakulnak.

A jassii szigurancának küldött táviratot a Vaszgárda irattárában találták meg

Mihalache belügyminiszter személyesen irányítja a nyomozást

Bukarest, január 10.

Mihalache, belügyminiszter tegnap délelőtt újra magához kérette a Vaszgárdisták összekülvésére vonatkozó összes aktákat s újra felülvizsgálta azokat. Erre az újabb miniszteri vizsgálatra azért volt szükség, mert időközben a belügyminiszter újabb érdekes és megdöbbentő jelentéseket kapott.

Mindjárt a nyomozás beindításának kezdetén a bukaresti szigurancra sürgős és bizalmas távirati utasításokat adott a jassii szigurancának. Erre azért volt szükség, mert a nyomozó hatóságok már az első pillanatokban megállapították, hogy

az egész országra kiterjedő összeesküvés központi irányítása Jasiból történik. aminthogy Jasiban székel a Vaszgárda és a Mihály arkangyal Liga központi vezérkara is.

Ez a távirat, amely egyébként bizonyos gyanúsítottak szorgalmas megfigyelését és a szükséges rendőri intézkedések megtételét rendelte el, egyáltalán nem érkezett meg a jassii szigurancára.

Természetesen vizsgálat indult, ami azonban eredménytelenül végződött, mert a posta igazolta, hogy a táviratot szabályosan kikécsécsítették, mindössze azt nem sikerült megállapítani, hogy ki vette át a szigurancára részéről, mert az aláírás olvashatatlan volt.

Most aztán azt a jelentést kapta Mihalache, hogy az elveszett távirat megkerült.

Ott találták meg a Vaszgárdisták főhadiszállásán lefoglalt iratok között, amiből az következik, hogy a derék összeesküvők már a jassii szigurancával is tartották a szükséges összeköttetést.

Valószínűleg az eltűnt, majd megkerült távirat ügyéhez kapcsolódik az a levél is, amelyet ugyancsak a Vaszgárda irodájában találtak s amely talán még a táviratnál is közelebből érdekelhetette a belügyminisztert.

Ezt a levelet az egyik magasrangú jassii rendőrségi tisztviselő küldte Zelen Codreanu-nak.

A legmesszebbmenő szolgálatait ajánlotta fel benne.

A Beszarabia egész területére kiterjesztett nyomozás egyébként újabb szenzációkkal szolgált. Megállapították, hogy

Zelen Codreanu Cetatea-Alba megyében már a parasztok között is felépítette a maga sejtjeit.

Scaeni községben sikerült gyűléstartás közben leleplezni egy ilyen sejtet. Vrabie Miklós lakásán tanácskozott 14 paraszt, legnagyobb részét a szomszédos községekből való. Ott volt a községi tanító is, ama bizonyos és hírhedt Ticau, aki nemrégiben félholtat vert néhány gyermeket, a kiküldött tanügyi inspektor mégis azt állapította meg róla, hogy feddhetetlen jellemű hazafi. A letartóztatott parasztok vallomásából az derült ki, hogy Vrabie Miklós légióparancsnok, Ticau tanító pedig ugyanakkor a légiónak a kapitánya.

Erdélybe irányítják a regáti munkanélkülieket

Bukarest január hó 10

Megírta a B. L., hogy a hatóságok ingyen vasuti utazást biztosítanak a fővárosi munkanélküliek számára. Először is azt akarjuk lezögezni, hogy ez a papíron szép gesztus elsősorban Erdély felé sujt, mert csodálatosképpen, a négy „ingyen vonat” mindegyike Erdély, illetve a Bánság felé irányul. Ugy látszik, hogy a regáti munkanélküliek több joga van a fővárosban maradni, mint a csatolt területekről Bukarestbe vetődött embereknek. Nem szabad azt sem elfelejteni, hogy ezzel az intézkedéssel lehetővé tették, hogy a regáti munkanélküliek elárasszák Erdélyt. A dolog másik része a szép gesztus keresztülvételénél sokkal lehetősebb. A bukaresti rendőrség tegnap szigorú razziát tartott, több száz munkanélkülit összefogdosztak, karhatalommal vonatra rakták és elszállították őket Erdély felé. És még mondja valaki, hogy nem gondoskodnak Erdélyről, vagy, hogy a huszadik században nincsenek rabzsolgatók...

MILYEN IRÁS TETSZIK A NŐKNEK?

A statisztika értékes tudomány. Hajsza-
sogató részletezése és népszerűsítése pedig ta-
nultságos és sokszor mulatságosabb a legszóra-
koztatott olvasmány nál. Ebben Amerika vit-
te el a pálmát. A nagy magazinok legolvasot-
tabb rovatát azon körkérdések és válaszok ké-
pezik, amelyek az olvasókhoz intéznek a le-
geslegkülönbözőbb és legintimebb életmegnyil-
vánulásokról és amelyekre őszintén és bizonyos
el nem titkolható ekszcentricitással igyekeznek
felelni az ismeretlen tizezrek.

Most egy külföldi lap nem egészen amerikai
ízű, mégis hasonló kérdéssel fordult olvasóihoz.
Karácsonyi számában fölhipta olvasóközönsé-
gét, hogy nyilatkozzék arra vonatkozólag: me-
lyik újságközlemény nyerte el leginkább a tet-
szését. Hogy az ilyen eksperimentumokkal
valóban milyen sikert lehet elérni, azt bizo-
nyítja a lap esete, mert a mai súlyosan komoly
s fekete izgalmaival teli világban ki hinné,
hogy egy ilyen újságfelhívásnak mintegy 15
ezren sietnek eleget tenni. Körülbelül ugyanis ez
volt azoknak a száma, akik napi gondoljaik mel-
lett elég fontosnak tartották a lap pályázatát
és időt szakítottak maguknak arra, hogy levé-
leg tudassák a lap szerkesztőségével vélemény-
nyüket. Természetesen nem lehet azon csodál-
kozni, hogy a pályázatban tulnyomó számban
nők vettek részt. Először is azért, mert a nők
mégis a legszorgalmasabb és legalaposabb új-
ságot olvasók. Másrészt a férfi, mint komolyabb
nem, kevésbé hajlamos a hasonló kísérlete-
zésekben való részvételre. És ha már így áll a
dolog, az se tűnik fel különösnek, hogy a be-
érkezett válaszok 80 százalékban a lap kará-
csanyi számának tárcarovatában közölt novel-
lákra, elbeszélésekre és versekre vonatkoz-
tak, tekintettel arra, hogy a nők inkább hajla-
nak a „könnyebb olvasmányok” felé. A férfiak
beküldött pályázataikban magától értető-
dőleg főként a kitűnő publicisztikát, bel- és kül-
politikai, szociológiai és közgazdasági cikkeket
tartották a lap karácsonyi számának elit-köz-
leményeként. — S bár a szavazatok erősen el-
oszlottak, mégis több mint 5000 pályázó egy vé-
leményen volt s egy novellát jelölt meg olyan-
nak, mint a melyik leginkább megnyerte tet-
szését.

Tanulságos volt a prágai lap ezen irodalmi
eksperimentuma és sokat tanulhatnak belőle
a kritikusok és az írók is. A novella ugyanis
a házasság intézményének már unalomig ana-
tomizált s tudományosan, népszerűen és lite-
rárisan is számtalanszor feldolgozott problé-
májával foglalkozott, a nő és a férfi jogával,
kötelességével és szabadságával a házasság
kauteláin belül. Meddig szabad elmenni a nő-
nek és meddig a férfinak? A felelet a már-
ezerszer és ezerszer ismételt felelet: a nőnek se-
meddig, a férfinak pedig — ameddig akar. A
férj beleszűrte üzleteibe, munkájába, az asz-
szony három gyermekét szül, azokat felnemeli
s egy nap beleszédül „a kis szerelembe” a to-
vatűnő máról holnapig tartó káprázatba, a
melynek értelmé csak a pillanat s amely el-
mult és nem hagy maga után semmit, csak az
aranysegélyes, finom parfümiltatos emléke-
zést. De azért továbbra is jó anya marad és
szereti férjét s mégis minden napfényre kerül.
Kitudódik, hogy a leghűségesebbnek hitt asz-
szony, a legjobb anya a „kis szerelemnek”
egész sorozatát bonyolította le az elmúlt esz-
tendőik során. Megoldás? A férfi, a sokezeréves
férfi persze kizárja otthonából az asszonyt, aki
percekig mozdulatlanul áll a ház előtt, ame-
lyet együtt épített fel férjével és ahol három
emberfiókot adott a világnak. Aztán elmegy
örökre... Kinek van igaza? Az asszony és a
férfi is őszintén elmondják véleményüket. És
az olvasóban az az érzés támad, mint számta-
lanszor azelőtt, amikor ezerszer s ezerszer ap-
rólékosságig tárgyaltan megérezte; mindkettő-
nek egyformán igaza van. A nőnek is, meg a
férfinak is...

Es ez a novella tetszett legjobban a prágai
lap olvasóinak. Több mint ötezen állították
ezt. Tanulságos az ilyen sajtókördés, való-
ban. Nemcsak irodalmi szempontból, újság-
dakciós szempontból, hanem emberi és társa-
dalmi szempontból is. Mert — az ötezer pályá-
zó közül, akiket annyira megragadott az egy-
szerű, a mindennapi, az ezerszer megismételt
friss, modern és ősi mese — több mint néguez-
ren nők voltak...

A redakció megértette a szót. Ezerkoronás
külön honoráriumban részesítette az író. Meg-
érdemelte. Hisz több ezer asszonynak tehermen-
tesítette karácsony napján — lelkiismeretét.

(L)

Már halálos áldozatai is vannak a bukaresti spanyol náthának

Bukarest január 10.
Jelentették már, hogy Bukarestben fellépett
a spanyoljárvány, amely eleinte veszélytelen-
nek látszott. Egy-két nap óta azonban a buka-
resti spanyol nátha

kezd komolyan foglalkoztatni az egészség-
ügyi hatóságokat.

Alig van ma már olyan bukaresti család, ahol
az újabb fellépett spanyol náthától valaki

ne betegedett volna meg. Az aggodalom annál
is inkább kezd erősödni, mivel

az utolsó huszonnégy órában már több halá-
los végződésű esetet is jelentettek az egész-
ségügyi hatóságoknak.

Erdélyből még nem érkezett jelentés a vo-
szedelmes járvány garázdálkodásáról, de fő-
lós, hogy Bukarestből az egész országba szét
fogják hurcolni.

Bibliai csodára volna szükség, hogy a kórházi betegek jóllakjanak

Egy bukaresti orvos szörnyű leleplezése a romániai kórházakról

Bukarest, január hó 10.
Irimescu dr., az ismeretevü bukaresti orvos,
megdöbbentő adatokat közöl arról, hogy az új
egészségügyi költségvetés következtében
a romániai közegészségügyi állapotok egye-
nesen katasztrofálisaknak mondhatók.

Cikkéből idézzük a következő részleteket:
— A kórházakban a betegek rettenetesen
szenvednek a hidegtől, mert a lecsökkentett
költségvetésből nem telik fűtőanyagot. Ami az
élelmezésüket illeti,

újbol szükség volna a bibliai csodákra, hogy
a kevés élelmiszerből annyi ember jóllakha-
son.

— Ismeretes, — folytatja tovább Irimescu dr.,
— hogy Romániában szedi a tüdővész a leg-
több áldozatot Európa valamennyi államai kö-
zül. A tüdővész elleni küzdelemre eddig is
csak egészen jelentéktelen kis összegek szere-
peltek az egészségügyi költségvetésben. Hogy
ebből a jelentéktelen kis összegből mégis ho-
gyan sikerült még lecsipni, teljesen érthetetlen.
Ezzel szemben megállapítható — mondja
Irimescu cikkében, — hogy

a tüdővész arányszáma folytonosan nő
és természetes, hogy a tüdővész elleni küzde-
lem céljaira fordítandó összegek leredukálása
után csak még jobban fog nőni.

A magyar szociáldemokrata párt dilemmája

Garami lemondott pártvezetőségi állásáról és nem jár többé fel az ülésekre

A pártkongresszusra
bizták a döntést

Budapest, január hó 10.
A szociáldemokrata pártvezetőség ma dél-
előtt megkezdte az ismeretes Garami-ügy tár-
gyalását. Mint jelentették, Garami és a párt-
vezetőség között ellentét merült fel, amely ab-
ban áll, hogy

Garami a párt további passzívítása mellett
foglalt állást, míg a vezetőség többsége a
mellett van, hogy a jövő évben esedékes
országgyűlési választásokra a szociálde-
mokrata párt már idejében kezdje meg a le-
gerőteljesebb akciót.

A mai délelőtti pártvezetőségi ülésen Ga-
rami Ernő benyújtotta memorandumát és egy-
ben

lemondását a pártvezetőségben viselt ál-
lásáról.

Az ülés rendkívül nagy izgalommal kezdődött
és délután félhárom órakor félbeszakadt, anél-
kül, hogy döntést hoztak volna. A délutáni
ülésen azután, hosszas vita után, kimondották,
hogy

a pártvezetőség nem veheti tudomásul
Garami lemondását, mintán mandátumát
a pártkongresszus adta és csak az veheti
vissza.

Garami erre bejelentette, hogy a pártveze-
tőség további üléseire nem fog eljárni.
Az ügy gyors elintézése érdekében

pár napon belül összehívják a pártkon-
gresszust, hogy az döntsön az ügyben.

Akkor azután majd nyilvánosságra is hozzák
Garami lemondásának megokolását.

Érik a szász álvezér vetése

Jorga is Brandschra hivatkozik Brandsch-mester érvei a Népszövetség előtt

Bukarest, január hó 10.

Brandsch Rudolf, a denúciáns szász álvezér,
akit saját testvérei is megtagadtak, úgy látszik
alaposan elhelyezte magyarellenos aknáit. Ma
például Jorga lapjában olvashatjuk a követ-
kezőket:

— A Népszövetség most következő üléssza-
ka előtt, ahol minden valószínűség szerint a
kisebbségi kérdés is szóba kerül, a kormány
váratlan segítséget kapott. Ugyanis a szászok
és magyarok között konfliktus tört ki, mely
rámutat a romániai kisebbségek valódi hely-
zetére. Brandsch Rudolf elszörnyedve a ma-
gyarok követeléseitől, súlyos vádakat emel a
magyar kisebbség ellen.

Jorga lapja tehát megállapítja, hogy a kor-
mánynak egészen váratlanul jött a segítségére
Brandsch Rudolf. Ez csak kis tévedése a Jorga
cikkének, mert

Brandsch Rudolf már két év óta folytatja tá-
madásait és magyarellenos besugásait.

Ennek folytán a jelenlegi denúciálása sem jö-
hetett valami nagyon váratlanul.

— Jorga lapja szerint Brandsch Rudolf a
következő két súlyos vádat emeli a magyarok
ellen:

Az első vád: A magyarok ügynökeik és egy-
házi intézményeik után magyar iskolákba
kényszerítik a németeket. Hogy ezt megtehes-
sék, félre vezetik a román hatóságokat.

A második vád: A magyarok az egyetlen ki-
sebbség, a romániai kisebbségek között, akik-
nek a kisebbségi követeléseken túl más tö-
rekvéseik is vannak. Többek között a békeszer-
ződés revíziója.

Szóval Brandsch Rudolf megint denúciált.

Jorga a kormányozható tudományával kap-
va kap a spiclivé zuhlott Brandsch bemondá-
sain, de elfelejti elolvasni a szász lapoknak
azon cikkeit, amelyekben a szászok kompet-
ens faktorai nyilatkoznak ezekről az otramba
Brandschiadokról.

Kétszínű játék az egyházi államsegélyekkel

A kormány a többi egyházak rovására csak 12 százalékkal csökkentette a görögkeletiek államsegélyét

Bukarest, január 10.
Man, erdélyi képviselő, görögkatolikus lelkész, a kamara egyik alelnöke, a tegnap memorandumot nyújtott be a kultuszminisztériumhoz. A memorandum az egyházak államsegélyének ügyével foglalkozik. Man az egyházak érdekében emelte föl szavát.

headványában azonban olyan dolgokról is lerántotta a leplet, amelyek újabb kellemtelen és megdöbbentő meglepetést okozhatnak a kisebbségi egyházaknak.

Világosan kiderül Man memorandumából, hogy

a kormány titokban, az érdekeltek rosszindulatú félrevezetésével, mégis csak azt az első tervét valósította meg, amely ellen annakidején a románság köréből is erőteljes tiltakozó hangok hallatszottak

s amit éppen ezért látszólag el is ejtettek. Az államsegélyek leszállításánál durván érvényesít az egyenlőtlen elbánás rendszere, amelyben

a görögkeleti egyház multévi államsegélyét csak 12 százalékkal csökkentették a többi egyházak terhére, amelyeknél a levonás 21-25 százalékra rug.

Man képviselő görögkatolikus lelkész s így érthető, hogy ezt az eljárást mélyseges felháborodással utasítja vissza. Ugyanakkor azonban erőteljesen és újólag felemeli a szavát az ellen, hogy a már leszállított államsegélyekből az ugynevezett áldozati taxákat is levonják, amire egyébként a kultuszminisztérium már megkapta a rendeletet.

Man lelkész memorandumja éles fényt vet a botrányos kétszínűsége, amit a kormány az egyházi államsegélyek kérdésével tanusított. A B. L. munkatársa nyomban hozzáfogott a kérdés kivizsgálásához és a következőket állapította meg. — Akkor, amikor a tervezett egyenlőtlen elbánás miatt a kisebbségi egyházak, közéjük értve a görögkatolikus egyházat is, olyan elemi erővel nyilvánították felháborodásukat, Miron Cristea pátriárka magához kérte Popovici pénzügyminisztert, Costachescu közoktatásiügyi minisztert és Mironescu miniszterelnököt. A négyes tanács hosszú ideig tárgyalta a kényes kérdést, amelynek eredménye az lett, hogy

a kormány látszólag elejtette a tervet s kimondotta, hogy az összes egyházaknál egyforma kulcs szerint szállítja le az államsegélyt.

Hogy ez a kijelentés mennyire volt őszinte, azt mutatja Man lelkész memorandumja.

A B. L. munkatársa kérdést intézett a kultuszminisztérium illetékes osztályához is, ahol azt a választ kapta, hogy

a memorandum állításai igazak.

Az államegyházról valóban csak 12 százalékot vonnak le. Indoklás: az államsegély összegét törvény szerint a hívek számarányának megfelelően kell megállapítani.

A megállapított államsegélyek listája, a legújabb, ilyen képet mutat:

Református egyház: a multévi államsegély

69 millió 15 ezer 254; ebben az évben 52 millió 811 ezer 767. Levonás 16 millió 203 ezer 487, tehát 23 és fél százalék.

Unitárius egyház: a multévi államsegély 11 millió 497 ezer 503; ebben az évben 9 millió 54 ezer 284. Levonás 2 millió 433 ezer 219, tehát 22 százalék.

Evangelikus egyház: a multévi államsegély 22 millió 815 ezer 514, ebben az évben 17 millió 336 ezer 554. Levonás 5 millió 478 ezer 980, tehát 23 százalék.

Római katolikus egyház: a multévi államsegély 65 millió 784 ezer 398, ebben az évben

Mit ír a PATRIA

A Vidrighin-ügy politikai hullámai

Bukarest, január hó 10.

Amint előrelátható volt, a Vidrighin-affér szikrája ismét felrobbantotta a kormánypartiban lappangó belső ellentéteket. A Vidrighin-üggyel kapcsolatban most összetűzés támadt a nemzeti és a parasztpárti frakciók lapjai között.

A kolozsvári „Patria”, amely mint ismeretes, az erdélyi nemzeti párt hivatalos lapja, vehemensen támadja a kormányt a CFR vezérigazgatójának menesztése miatt. A lap azt állítja, hogy Vidrighin Stan becsületességének lett áldozata. Puritán viselkedése szálla volt a vasuti szállítók szemében s ezek az érdekeltségek hatottak volna oda, hogy a vezérigazgatónak mennie kellett.

52 millió 493 ezer 732. Levonás 13 millió 299 ezer 666, tehát 22 százalék.

Muzulmánok: a multévi államsegély 14 millió 633 ezer 401, ebben az évben 11 millió 523 ezer 802. Levonás 3 millió 140 ezer 593, tehát 21 százalék.

Zsidó egyház: a multévi államsegély 10 millió ebben az évben 10 millió 125 ezer lej, tehát egyedül a zsidó egyház az, amely a multévinél kedvezőbb helyzetbe került.

Itt említjük meg, hogy az államsegély szempontjából

a nagyváradi református püspökséget és a magyar lutheránus szuperintendenciát valóban nem ismerték el.

A lelkészek megkapják azt az államsegélyt, amit eddig is élveztek, természetesen a mostani levonásokkal, a püspökség maga azonban egyetlen fillért sem kap s így teljesen a maga erejéből kell fentartania a központi adminisztrációt, úgy Aradon, mint Nagyváradon.

Szegény Remarque, hogy ezt is megérté!

A bánsági svábok nagynémet nemzeti öntudatát is sérti a Remarque-film

Hazafias fellángolás és tűzveszély

Temesvár, január 10.

Erich Maria Remarque hatalmas sikert aratott regényének filmváltozata megjárta a maga kálváriáját a német fővárosban, megérté azt is, hogy Bécsben és Ausztria területén is betiltották. Amit a regényben észre sem vettek, azt most a film bűnének tudják be a nagynémet hazafiak. Berlinton Bécsig s tüntetve, felvonulva tiltakoztak az ellen, hogy a német nemzeti öntudatot sértő filmet német szemek előtt vetítsék lepedőre.

De ez még nem minden. Nemcsak Német-

országban és Ausztriában élnek nagynémet hazafiak. A Remarque-film kálváriájának harmadik stációján kell meg tudnunk azt a felcsemlő tény, hogy a német nemzeti öntudat teljes épségben él és virágzik minálunk is. Ugy értjük a dolgot, hogy a német nemzeti öntudat a berlini és bécsi fellángolásnak semmiben sem akar mögötte maradni — a Bánságban sem.

Ha ezt Remarque és az az amerikai filmgyár tudta volna!

A bánsági svábok (régén milyen jó magyarok voltak!) nem akarják a Remarque-filmet látni. Megtudták, hogy a Temesvár-Józsefvárosban nemrég megnyílt magánkézben levő mozi igazgatósága megbízást adott az egyik filmkölcsonzó vállalatnak a „Nyugaton a helyzet változatlan” című filmremek megszerzésére. A Remarque-film ellen tüntetni manapság német hazafias kötelesség s a bánsági svábok hivatalos lapja, a Banater Deutsche Zeitung január 9-iki számában méltatlankodva tiltakozik az ellen, hogy a német nemzeti öntudatot mélyen sértő filmet a bánsági svábok fővárosában, Temesváron bemutassák.

A nagynémet öntudat nagyon szép dolog, de a Banater Deutsche Zeitung gyorsan észrevette, hogy honfiúi felbuzdulásában kissé túlhangozan kiáltotta el magát és sietett visszatancolni. Mára már arra hivat fel a temesvári illetékes hatóságok figyelmét, hogy ama bizonyos józsefvárosi mozi — tűzveszélyes és naponta 500 embernek testi épségét és életét teszi ki a koromáéges veszélyének.

Érdekes! Eddig a Banater Deutsche Zeitung észre sem vette, hogy az a mozi tűzveszélyes. A Remarque-film hírére azonnal életveszélyes lett a moziépület. Nem tudjuk, nevéssünk-e, vagy bosszankodjunk azon, hogy a német nemzeti öntudat ilyen magas lángra lebbant a derek bánsági svábokban?

Vajon túlél-e, ha a mozi nem gyullad ki és a Remarque-filmet mégis csak előadják náluk is?

Telef. 518.

Modern Mozgó

BRASSÓ

Ma mindenki nézze meg utoljára a legszebb német beszélőfilmet:

„Die grosse Schnsucht“

(A nagy vágyódás)

Főszerepben: Camilla Horn, Olga Tschechowa, Liane Haid, Conrad Weidt, Harry Liedtke, Franz Lederer, Fritz Kortner, H. A. Schlettow.

Vasárnaptól, szenzáció!

Cenzurázták

a legnagyobb német filmoperettet:

Takarodó a Rajnán

(Zapfenstreich am Rhein)

Német katona-élet, parádés világsláger:

Főszerepben: Sarlotte Susa Hans Stawe

Maria So weg

Verebes Ernő

Hans Fünkelmann

Vasárnap délelőtt 11 órakor

Hangosfilm matiné

RIN-TIN-TIN és Sonny Boy-al.

Jön a slágerek-slágere:

„Das Lied ist aus“

(Vége a dálnak)

„Kiárúsítási csaták” Berlinben

KIS ADALÉK A NAGY
GAZDASÁGI KRIZISHEZ

Berlin, január 10.

Nem tudom, vajon egyéb külföldi nagy városban is szokás-e, vagy pedig berlini specialitás az évente kétszer ismétlődő, nyári és téli „lettár-kiárúsítás”, de annyit tudok, hogy abból az árucsatából, ami a sok napok alatt Berlinben folyik, sokat lehet tanulni.

Mindenekelőtt azt, hogy a gazdasági világ-krízis valami furcsa dolog. Azt mondják s hosszú statisztikák megerősítik ezt az állítást, hogy krízis azért van, mert nem lehet eladni: minden raktár tele van s nincs az árukra vevő. Ezért nincs kedve tovább termelni az iparnak, ezért bocsátják el a sok munkást, ezért a sok munkanélküli s ezért buknak sorra a nagy vállalatok s csuknak a boltok. Akinek tegnap azt mesélték volna Berlinben a Hermannplatzon, a Karstadt-áruház előtt, vagy a Leipzigerplatzon, a Wertheim-áruház előtt, vagy az Alexanderplatzon s még száz helyen a városnak, ahol rendőri asszisztencia mellett hosszú sorokban állottak az emberek, mint hajdanában a világháború leghősiesebb éhségnapjaiban a péküzletek előtt, hogy pár órai vásárlás után bejussanak egy-egy üzletbe vásárolni, mondom, ha valakinek, aki ezt tegnap látta, elmeséli, hogy azért van világkrízis, mert nincs vevő az árukra, bizonyára jóízűen mulat az ilyen hobortos állításon.

S nem is egészen jogosulatlanul: mert ezek a berlini „lettár-napok” azt mutatják, hogy vásárló s még pedig nagyon is árúéhes vásárló van bőven, több, mint amennyit a boltok be tudnak fogadni. A legtöbb áruházat negyedóránként be kellett csukni, olyan nagy volt a közönség tördulása az áruk felé. Mert vásárló van s volna a „világpiacra” is, ha az áruk olyanok volnának, melyeket a mai jövedelmű ember meg tud fizetni.

S az ember csodálkozik: miért lehetséges az, hogy két hélig minden 30—50 százalékkal, sőt még többel is olcsóbb, mint előtte s utána? Miért nem lehet ugyanaz ruha, ami január öt és husz között hat márka, január husz után is hat márka? Miért kell 21én egyszerre tizenis hat márka? Az embernek az a benyomása, hogy az üzleti világ még ma sem kalkulál reálisan s az áruk jelentékenyen alacsonyabbak lehetnének, a mainál jóval több áru volna elhelyezhető ma is s a világkrízist okozó készletek nagy részére lehetne vevőt találni.

Mint ahogyan az áruházak jelentései szerint hallatlan nagy mennyiségeket adtak el mindjárt az első kiárúsítási napon Berlinben. Egy pár példa, melyeknél nem szabad elfeledni, hogy csak kicsinyben, privát vevőknek való árusításról van szó mindig. Például a Karstadt áruház eladott az első napon 3600 női nyári ruhát (1), 5000 méter függőnyt, 9700 női és gyermek kész ruhát, 4200 férfialapot, 6400 női keztyűt, 4009 férfi inget, 6000 keztyűt, 8000 inget, 416 szőnyeget s 46.000 négyzetméter ruhaszövetet és bársonyt. Mindezt csak egyetlenegy nagy áruház egyetlen napon, amikor az igaz, több mint egy negyedmillió ember fordult meg benne. Olyan nagy volt a forgalom, hogy az áruház egy centrális pontján az áruház vezetéské egy megfigyelő hadállást volt kénytelen felállítani, melyből telefonjelentések útján állandóan ellenőrizte az eladást, hogy a „fenyegetett” pontokra kiegészítő elárúsító csapatokat küldhessen.

S ugyanígy ment s megy még tovább a többi nagy áruházban s a sok-sok ezer kisebb üzletben Tietz, a másik nagy áruház, pl. egy millió pár harisnyát bocsát eladásra, egy fél millió méter selymet, ugyanannyi ruhaszövet-

et, 450.000 méter pamutkalmét, több százezer méter selymet, csipkét, valóságos áruhegyeket háztartási árukból.

Pár kiragadott ár, jellemzésül annak, hogy mégis csak lehet még ma is olcsón árulni (s bizonyára még mindig kellő haszon mellett.) Férfi ruhát vagy köpönyeget lehet kapni már 12.50 márkától felfelé (egy márka kb. negyven lej s egy jó szabónál csináltatott férfi ruha normális ára 170—250 márka), egy férfiing 95 pfenningtől (különben 7—15 márka.) egy tisztá gyapju női ruha hét márka, estélyi ruha 59 márka. Filzkalapot lehet már 75 pfenningért

A trafikok ezentul nem árulhatnak külföldön nyomott könyvet

Uj rendelet készül, mely arra kötelezi a külföldi kiadókat, hogy Romániába beszállítandó könyveiket 500 példányon túl itt nyomassák az országban

Bukarest, január 10.

A Casa Autonoma RMS. ma körrendeletben értesítette az összes vidéki hivatalokat, hogy a jövőben egyetlen trafikban sem szabad árusítani olyan könyveket, melyek külföldön készültek.

A rendelet hangsúlyozza, hogy csupán könyvekről és brosúrákról van szó, de ez a rendelkezés nem érinti a külföldi lapokat és folyóiratokat, melyek továbbra is árusíthatók a trafikokban. A rendelet még kimondja, hogy az a trafikok, aki a rendelkezés dacára is külföldön készült könyvet tartana trafikjában, ki van téve annak, hogy elveszítí koncesszióját.

Ez a rendelkezés, mely a hazai nyomdász-
ipar érdekében készült a közeli napokban újabb rendelettel egészül ki, mely még határozottabban akar segítségére sietni a hazai nyomdásziparnak. Arról van ugyanis szó, hogy

a jövőben külföldi könyvekből csak ötszáz példány szállítható be az országba és a külföldi kiadó, mely ötszáznál több példányt akar elhelyezni Romániában, köteles itt az országban előállíttatni nyomdai termékeit.

Ez az újabb rendelkezés a munkaügyi minisztérium kívánságára készül és szintén nem vonatkozik újságokra és folyóiratokra.

A medgyesi népszámlálás jelszava:

Inkább több szászt kímélni, csak magyart ne!

Nagyon sokan vannak olyanok, akik össze ratlanul maradtak

Medgyes, január 10.

Medgyes sem maradhat ki a népszámlálási visszaélések sorozatából. Vegyes lakosságú város ez is, ahol azonban

a magyarok többen vannak, mint a hatóságok szeretnék s éppen azért lefaragtak a számukból részint a maguk, részint a szászok javára.

Mert az volt a jelszó, hogy mindent inkább ki lehet mutatni, mint magyart!

A városban 30 nagyobb üzem van, amelyek 50—500 munkást foglalkoztatnak. Ennek a meglehetősen nagy munkástömegnek legalább a fele magyar. A legnagyobb lelki nyugalommal állíthatja azonban akárki, hogy

a magyar munkásságnak alig husz százaléka ha fölvevették az iverbe, viszont még az sem biztos, hogy magyarnak vették fel őket.

A munkások közötti népszámlálást ugyanis a legmegdöbbentőbb szabálytalanságok köze-

pette ejtették meg. A népszámlálási lapokat egyáltalán nem osztották ki, hogy azt ki-kik a maga lelkiismerete szerint töltse ki

A biztos megindult az iverbe s ahol talált valakit otthon, ott kérdezősködött egy kicsit s aztán ceruzával beírta a nyert információt azzal, hogy a többit majd beírja a hivatalban, mert most nagyon sok dolga van.

Ahol nem volt senki otthon, az a család egyszerűen kimaradt. Néhány üzemet is meglátogatott, munkáját azonban itt is csodálatos gyorsasággal fejezte be.

Fél óra alatt végzett egy olyan üzemmel, ahol 200 munkás dolgozik.

A tisztviselőket fölvetta, a többivel nem törődött. A tisztviselők pedig mind románok és szászok voltak.

Ilyen volt a népszámlálás Medgyesén, ahol annyira háziügynek tekintették a dolgot, hogy a biztosok még az aláírásokra sem fektettek súlyt. Baj is az, ha az ívet nem a bevalló írja alá! Legalább nem kellett jegyzőkönyvezni, mert bizonyos, hogy a renitenskedő magyarok közül sokan akadtak volna olyanok, akik nem hiszik el az első szóra, hogy ők románok.

Nyílttér

Schwarzberger Manóval minden összeköttetést megszüntettem és ezentul nincs jogosítva a „Veritas” névben üzleteket kötni és értékeket átvenni.
Nagyvárad, 1931. január 9.

Dr. Leitner Mihály,
a „Veritas” információs iroda tulajdonosa.

E rovat alatt közöltekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSÓ

Szombaton és a következő napokon a legszebb, a legjobb, a leghangulatosabb Operett újdonság

NUR DU (CSAK TE)

fut. — A film zenéjét: Jean Gilbert, Walter Kollo, Rudolf Nelson írták

A film főszerepeit: Halmay Tibor, Walter Janssen, Paul Hörbiger, Paul Morgan, Charlotte Ander, Anita Dorris játsszák.

Vasárnap délelőtt nagy ifjúsági előadás.

A „szürke Ömértósága”

A háborus emlékiratok már egész irodalmat képeznek és szenzációsabb szenzációsabb meglepetéseket és felfedezéseket hoztak és sok titokról akarták lerántani a leplet, melyek mind hozzájárultak ahhoz, hogy a nagy világháború kitört. Ha nem is szorosan háborus emlékiratról, — mert csak Bülow, volt német birodalmi kancellár memoárjairól van szó, — de mégis olyan szenzációról rántotta le a leplet Haller, a híres tübingiai történelemtudós, mely ma nemcsak Németországnak legnagyobb skandalumtémája, hanem az egész világnak kinosan izgató beszéd tárgya lett.

Bülow emlékirataiban sokszor szerepel a „szürke Ömértósága”, aki nem volt más, mint von Holstein titkos tanácsos, a német külügyi hivatal politikai osztályvezetője, aki a háború előtt hihetetlenül nagy és rosszindulatú befolyást gyakorolt a német külügyi politikára. Haller szerint Bülow hercegnő kora ifjúságának szerelmes leveleit egy kazettában rejtette és ezek a levelek Thausig Károlytól, az akkoriban világhírű zenevirtuóztól származnak. Ezt a kazettát Holstein 1899 év márciusában ellopta, annak tartalmát hatalmába kerítette és a kazettát eredeti helyére visszatette. Ez időtől fogva Bülow, aki eddig a külügyeket önállóan vezette, teljesen Holstein hatalmába került, és mindenütt Holstein akarata érvényesült.

Nem mondjuk és nem állíthatjuk, hogy ezen pikáns incidens nélkül, mely a régi tételt igazolja, hogy „cherchez la femme”, a háború nem tört volna ki és Bülow recipéje szerint az akkori német külügyi politika békés irányt vett volna: — de mindenesetre erősen jellemzi a háború előtti korszak embereit, embereinek erkölcsi korrupcióját és cselekedetük indító okait. Világosan rámutat arra, hogy a német császár udvara erkölcstelen, sóvár és nagyravágyó kegyencekkel volt tele, akik semmilyen eszköztől nem riadtak vissza, hogy hatalmi tébolyukat kielégíthessék, céljukat elérjék. Ez az esemény is mutatja a háborút megelőző kor mentalitását és atmoszféráját és láttatja azt a posványos talajt, melyből a háború dögletes miazmája gyökeret verhetett és mérges tölggyé terebélyesedett. Nem a népek igazáról, sőt még jelentőségtejsébb nemzeti érdekekről sem volt szó, hanem az udvari kamarilla üzle csunya játéka, melyeknek számtalan millió emberi élet és országok existenciája esett martalékul.

Lehet, hogy tényleg az elrabolt szerelmes levelekkel folytatott zsarolási manőver is hozzájárult ahhoz, hogy békés és meggondolt elmék a háború előtti korszakban szóhoz nem juthattak. De bárhogy volt, tény az, hogy az uralkodó hatalmi rendszer megakadályozhatta volna a világháború kitörését, de megakadályozni nem akarta. Nem akarta és nem is tudhatta, mert egész léte és hatalmi rendszere a háborus imperialista politikára volt alapítva. A háborus imperialista politika pedig nem riad vissza sem szerelmi levelekkel üzött zsarolási manőverektől, sem orgyilkosságtól és egyáltalán semmitől, hogy célját elérje és ezért kellett természetesen a világháborúnak kitörnie, melyet ma is szívesen megismételnek azok, akik békés, nyugodt társadalmi keretek között boldogulni nem tudnak és nem akarnak.

Hétlőn indítják Milánó mellől Lyon tanár világűr-rakétáját

Páris, január hó 10.

Beszámoltunk már arról, hogy Lyon amerikai fizikus, dr. Adlernek, a fiatal bécsi fizikusnak segítségével újrendszerű világűr-rakétát tervezett s azt a Milánó közelében fekvő Monte Ritortoról indítja el a világűrbe. Lyon professzor a Monte Ritorto esucsán már annyira előrehaladt a rakéta megépítésével, hogy az indítás időpontját már véglegesen meg is állapította. Rakétája tehát január hó 12-én, hétfőn indul el a világűr eddig ismeretlen magasságaiba. Kísérleti berendezések és mérőeszközök utaznak a rakétán a sztratoszféra 300 kilométeres magasságába, ahol automatikusan jegyzik fel a különböző jelenségeket. A rakétát újrendszerű hajtóerő segítségével lövik fel erre az irtózatos magasságra. A hajtóerőre vonatkozó adatokat Lyon tanár és társai szigorúan titokban tartják. A rakéta hétfői startját meghívott tudósok és hírlapírók nézik végig.

Elárverezik Lewine repülőgépeit

Newyork, január 10.

Ugyálszik, az óceánrepülés sem üzlet már. Többiben irtunk arról, hogy Lewine, aki Chamberlainnel együtt repülte át az Óceánt, fizetési nehézségekkel és anyagi gondokkal küzd. Legutóbb egy gyanús akcióval is megpróbálkozott, a bécsi ércpénzveretessel, ami — bárhogyan is próbálta is magyarázni — meglehetősen titokzatos ügy maradt. Lewine emiatt hosszabb ideig le is volt tartóztatva.

Most legújabbán arról értesülünk, hogy Lewine a teljes anyagi összeroppanás előtt áll. Az óceánrepülő már hónapok óta nem fizet garázsdíjat, úgy, hogy összes repülőgépeit, valamint repülőgépvállalatát el fogják árverezni.

Tűzólámpa fogyasztók

VIGYAZZATOK MIT VASAROLTOK!

Csakis világhírű ismert gyártmányok gazdaságosak, hosszú élet-tartam mellett.

VASAROLJATOK TEHAT KIZARÓLAG

TUNGSRAM · OSRAM · PHILIPS
VERTEX · ORION · MAZDA

égőket, évtizedes tudományos munka termékeit!

Mit lehet kerekíteni a görbelábu vérivó magyarokon?

1.700,000

lejt követel Zaharescu professzor a kultuszminisztériumtól,

mert a magyarokat gyalázó földrajzkönyvét kivonatta a forgalomból

Bukarest, január hó 10

Lapunkban jelent meg először az a megdöbbentő felfedezés, hogy a román gyermekek számára készült iskolakönyvek telve vannak a legförtelmesebb magyargyalázó kitételekkel. Vérengző, félvad, állatias és barbár nomádként ismerhették meg a román iskolásgyermekek ezekből az iskolakönyvekből a magyarokat. Majdnem két esztendő telt el, mióta megjelent lapunkban ez a megdöbbentő leleplezés erről a förtelmes lélekmergezésről és azóta annyi történt, hogy

a közoktatásügyi minisztérium az általunk megjelölt harminc iskolakönyv közül kiválasztotta Zaharescu professzor földrajzkönyvét és eltiltotta a könyvpárusi forgalomból.

Costachescu közoktatásügyi miniszter meg volt győződve arról, hogy ezzel már eleget is tett kötelességének, de arról ugylátszik megfeledkezett, hogy a többi iskolakönyvek, a még forgalomban levő 29 különböző olvasókönyv, földrajzkönyv sokkal súlyosabb és bornirtabb vérvadakat tartalmaz, mint Zaharescu professzor földrajzkönyve.

A Zaharescu-féle földrajzkönyvet betiltották, hogy ugyanezen idő alatt a többi iskolakönyvekből annál nagyobb biztonsággal áradhasson a fékevesztett magyargyűlölet és lélekmergezés.

Zaharescu professzor sem értette meg a Costachescu furcsa magatartását, nem tudta mire venni, hogy az ő könyvét miért kell betiltani, mikor az ő remekművében félannyi gyűlölet sincs bepréselve mint a többiekben. És Zaharescu professzor pert indított a közoktatásügyi minisztérium ellen. Arra kérte a bíróságot, hogy érvénytelenítse a közoktatásügyi minisztérium betiltó végzését. Az a legszomorubb ebben az amugy is fájdalmas ügyben, hogy

a bukaresti törvényszék helyt adott Zaharescu professzor kérelmének és a határozatában kimondta, hogy a közoktatásügyi minisztériumnak nincs joga ezt az engedélyt visszavonni.

Itt tartott ez az ügy, amikor a magyar párt — miután belátta, hogy másképpen nem lehet ezeket a lélekmergező iskolakönyveket kivonni a forgalomból — panaszt nyújtott be a népszövetséghez a förtelmes magyargyalázó iskolakönyvek ügyében.

Ennek a panasznak édekes fejleménye lett itt Bukarestben: A közoktatásügyi minisztérium, hogy bebizonyítsa a Népszövetségnek, hogy komolyan harc indult a lélekmergező román iskolakönyvek ellen,

a törvényszék határozata dacára sem oldotta fel a zárlat alól Zaharescu földrajzkönyvét, mire a professzor 1.700.000 lej összegű kártérítési pert indított a minisztérium ellen. E pillanatban tehát ez a helyzet:

A közoktatásügyi minisztérium boldogan írja meg Genfben küldött válaszfeliratában, hogy ıme még attól az áldozattól sem riad vissza, hogy ilyen súlyos kártérítési per szakad nyakába, még sem engedi meg az indekszre tett földrajzkönyv forgalombahozatálát. A népszövetségi urakat ez az érv természetesen érthető módon impresszionálni fogja — és lehetséges, hogy Costachescu miniszter még külön dícsértet is fog kapni.

És ugyanez:

Az első elemi osztályos iskolakönyvektől kezdve, ahol a magyarokat „kutya magyaroknak” nevezik egészen a negyedik osztályig, az olvasókönyvek, a földrajzkönyvek telve vannak betegagyu tanbetyárok által perverz fantáziával kiagyalt magyarellenessé vérvadakkal.

Mit várhatunk a Pán-európa-bizottságtól?

Irtá: SEIDNER IMRE

Genf, január 10.

Az európai közvélemény érdeklődése most a Pán-európai tanulmányozó bizottság ülése felé fordul, a mely pénteken veszi kezdetét. Erre az alkalomra újra Genfben sereglik a jólismert népszövetségi stafázs, kibővítve, vagy fölfrisítve néhány új arccal, mint gróf Károlyi Gyula magyar külügyminiszter, a kinek most lesz a debütje Genfben.

Drummond

A bizottság Briand francia külügyminiszter elnöklése alatt ül össze, titkára Sir Eric Drummond, a Népszövetség főtitkára. Mindenekelőtt egy jelentés szerepel a bizottság előtt, amelyet a főtitkár terjeszt elő azokról a kérdésekről, amelyek mindmáig csak az előkészítés stádiumában voltak, vagy amelyeknek megvalósítása jobbra csak az európai országoknak érdeke.

Ezek a dolgok bennünket közvetlenül nem érdekelnek. Az egyetlen kérdés, amely kiemelkedik a jelenésből, a közép-európai földműves országok részére nyújtandó mezőgazdasági hitel kérdése és ezeknek az országoknak az ipari államoktól kért kedvezményes vámelhánása a gabonatermékeikre. Egyszóval, a főtitkári előterjesztés maga is az európai entente legelső tennivalójai közé sorozza a közép-európai földműves népek erőteljes megsegítését.

Másfelől kiderül a főtitkár jelentésének olvasásánál, hogy a Nemzetek Szövetsége azoknak a kérdéseknek az előirányozásával (inkább gazdasági, pénzügyi, higiéniai és forgalmi természetűek), amelyekre európai összefogást ajánl, voltaképpen csak a saját fiaskóit szeretné jóvátenni, vagy leplezni.

Azt a nagyhorderejű koncepciót, amelyeket a Népszövetségnek univerzális jellegénél fogva valóra kellett volna teljesítenie az egész világon, szociális, gazdasági és politikai téren, a szűkebb európai vágyaikra akarja beállítani.

Vagy más szóval a Népszövetség, mint valami ravasz, raffinált dáma, szépségtapaszt ragaszt az arcára, ahelyett, hogy aspirálna, vagy, hogy az egészség és erő és boldog tevékenykedés lehetőségeit kényszerítse elő az európai népek számára.

Bennünket, magyarokat, a nagy nemzetközi összefüggésekből is elsősorban a saját nyomorúságunk érdekel. Politikailag a kisebbségi kérdés a legfájdalmasabb seb, az, ami a magyar nemzet életén tátong.

Másfelől hátra volna a nagy gazdasági föllelegzés elősegítése egész, amíg csak nincs leküzdve a világszerte tomboló válság.

A politikai bajok és a gazdasági válság egyaránt csak a belátás és az emberszeretet hiányából ered és ezért pusztán a bizalom hiányában leli magyarázatát a két legégetőbb baj, a: politikai káosz és a gazdasági megrendülés egyaránt, amelytől már a világ minden nemzete szenved. Mindenféle falakat emelünk magunk köré, egyre több és több katonát állítunk a védelmünkre, önzésünk mögé hátyázzuk magunkat, mintha a szomszédunktól félnénk, az olyan ember módjára, akinek lelkiismeretét rossz gondolatok nyomják.

C. M. Bell könyvének szellemes illusztrációjára gondolunk, a védtelen polgárra, aki előtt titokzatosan emelkednek az égignyúló várfalak, amint a mindennapi élet áldásos fénye, az érvényesülés felé tör. Ha a Pán-európa-bizottságtól nem is várhatjuk a trianoni béke igazságtalanságainak és a kisebbségi kérdésnek közeli rendezését, de az az öröndetes tény, hogy 27 ország hajlandó erre a közeledésre és, hogy az elégedetlen országok is kinyilváníthatják szempontjaikat, mégis csak reményt nyújt bizonyos mérvű kollaboráció eljövételére.

Egyelőre komplikációktól tartanak a Nemzetek Szövetsége tájékán. Tudnillik a legközelebbi hétfőn, január 19-én ül össze a népszövetségi Tanács, amelynek napirendjén szerepel a német kormány panaszos headványa az észak-szláviai lengyel kegyetlenkedések ügyében. Jólinformált körökben úgy tudják,

hogy a német külügyminiszter ezt az alkalmat megragadja, hogy fölvesse a békeszerződések revíziójának kérdését. Egyesek számolnak azzal is, hogy ha Németország nem kap kielégítő választ sérelmeire, úgy egyszerűen faképnél hagyja a Nemzetek Szövetségét. A Conseil másik érdekessége a leszerelési konferencia előkészítése és időpontjának kitűzése. E kérdés előadója Quinones de Léon lesz, a spanyol kormány kiküldöttje. A bizottság egyúttal megállapítja időpontját a hadianyag és fegyvergyártás ellenőrzésére kiküldött bizottság legközelebbi ülésének is.

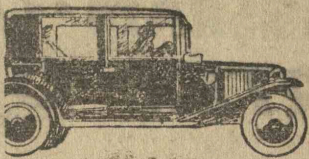
Valószínű, hogy a leszerelés kérdése újból puska-poros hangulatot teremt. Bátran állítható, hogy a le-

Anghelescu mesterségesen tenyésztette a Zelea Codreanu katonáit

Bukarest, január hó 10.

A kormány karácsony óta huszezer iskolai ösztöndíjat szüntetett meg. A különböző licen-mokban elhelyezett ösztöndíjas diákok között a hír óriási megdöbbenést keltett.

Ez a közoktatásiügyi intézkedés volt a második állomása annak az akciónak, melyet a kultuszminisztérium az intellektuellek tulszaporodása ellen folytat. Az első állomás az volt, amikor novemberben a kultuszminisztérium nagyszámú középiskolát szüntetett be azzal a céllal, hogy a diákokat eltérítse az intellektu-ell pályákról.

Az urvezető a szekér alá rugta az elgázolt gazdát és elrobogott

Felháborító autó-botrány Budapesten

Budapest, január 10.

Valósággal rendszerre vált már, hogy azok az urvezetők, akik autójukkal valakit elgázolnak, tovább száguldanak és legtöbb esetben soha nem is sikerül nyomukra akadni. Az az eset, ami tegnap történt Budapesten, felülmúlja minden eddigi gázoló urvezető lelkiismeretlenségét.

A Soroksári-úton egy parasztszekér haladt be a város felé. A két lovat Marossi Pál ócsai gazdálkodó hajtotta. Az egyik utcakereszteződségnél egy hatalmas luxusautó tűnt fel és szabálytalan kormányzással, teljes sebességgel belehajtott a falusi szekérbe.

Az összeütközés olyan nagy erővel történt, hogy a két ló a helyszínen megdöglött, a gazdálkodó pedig súlyos agyrázkódással eszméletlenül bukott a kövezetre.

És most következik az ügy igazán megdöb-

szelés kérdése rejtőzik a nemzetközi politikai élet háttérében és a német-francia ellentétnek is ez a kulminációs pontja. Hogy mennyire fűtik — mester-ségesen is — a kedélyeket, erre semmi sem olyan jellemző, mint a folyton hevesebb és hevesebb német-francia irodalmi összecsapások. Mióta megjelent Friedrich Sieburgnak feltűnésteltő könyve, „Dienst-il français?“, („Az Isten-francia?“) címen, a német irodalom hallatlan elkeseredettséggel fordul a franciák felé, amiért ezek a nemzeti szocializmus sikerén fölkelkesülve, az „Isten kiválasztott népének“ tekintik magukat és a markukba nevetnek a német nép megpróbáltatásai felett. Egészen valószínű, hogy ebben a bizalmatlansági légkörben nem fog simán menni dr. Benes Ede csehszlovák külügyminiszternek, a leszerelési konferencia elnökévé történő jelöltetése. Valószínű, hogy kárpótlásképpen az értekezlet alelnökévé Németország, esetleg valamely északi állam reprezentánsát fogják megválasztani.

Egy szó, mint száz: sok ellentétet robbanthat ki a leszerelés és az Európai Egyesült Államok ügyének előkészítése, amíg egyszer csakugyan elégedettség, boldogság száll közénk...

Bukarest, január hó 10.

A kultuszminisztériumnak ez az akciója a liberális Anghelescu-féle iskolapolitikának teljes csődjét igazolja. Anghelescu volt az, aki a falusi fiukat tömegesen behozta a középiskolákba és az azóta felnövekedett új tömegek a váratlan szaporulat mellett természetesen nem voltak képesek elhelyezkedni.

Ennek a csufos kudarcra végződött akciónak volt még egy szomorú következménye. Ezek a fiatal emberek természetesen többé nem voltak képesek visszatérni az eke szarvához és ebből az elégedetlen rétegből kerültek ki a Zelea Codreanu hűséges katonái.

bentő része. Az urvezető azonnal megállította a kocsiját, — nyilván azért, úgy-e, hogy a szerencsétlen emberen segítsen, kötelességszerűen autójára vegye és kórházba szállítsa. Hát erről szó sincsen. Az urvezető azért szállt le kocsijáról, hogy óvatosan körülnézzen és amikor meggyőződött arról, hogy senki nem nézi,

a haldokló embert a szekér alá rugta és a bakokról lehúzott pokróccal letakarta. Ezután sietve visszaült gépére és elrobogott.

A példátlan és felháborító ügyben — amely már a harmadik ilyen természetű gázolás Budapesten — a rendőrség ezúttal szigorú nyomozást indított és a felháborodott közvélemény nyomása alatt most már ugylátszik el van végre szánva arra, hogy legalább ezt az urvezetőt kézrekerítse, ha már a másik kettő megugorhatott.

Az angol lapok állandóan napirenden tartják a magyar problémát

A katolikus pártok manifesztuma a világbékeért

London, január 10.

A világgazdasági krízis kapcsán a Saturday Review ismét hosszasan foglalkozik a magyar kérdéssel. Azt írja a lap, hogy a mai gazdasági válságnak az elintézetlen problémák sora az oka. Az egykori osztrák-magyar monarchia ötvenmilliónyi népességének a sorsa nem lehet közömbös a kontinens többi országára nézve.

Az elmúlt tíz év tanulságai, mint például a közép-európai gazdasági válság, a magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások meghiusulása, a kisebbségi jogok elsikkasztása és az általános leszerelés halogatása, kirívóan bizonyítják, hogy az új Közép-európa egészségtelen alapokra fektették le. Ezt a helyzetet csakis a békeszerződések revíziójával lehet megoldani. Magyarország a legsúlyosabban érintett állam, de mégis aránylag csekély határmódosítással két és fél milliónyi fegyvertörést kaphatna vissza, ami kiküszöbölne a kisebbségi panaszokat és nagyban megnyihetné az európai légkört. Egy szomszédaival barátságos viszonyban élő,

semleges Magyarország erős támasza volna az európai konszolidációnak s ugyanakkor megbízható ellenszere is lehetne a bolsevista veszélynek.

A katolikus pártok a világbékeért

Európa nagy katolikus pártjai — amin Párisból jelentik — közös manifesztumot bo-csátottak ki a jelenlegi világhelyzettel kapcsolatban.

A kiáltvány rámutat arra, hogy a szélsőséges izgatások, az általános politikai nyugtalanság és a gazdasági válság szükségessé teszik, hogy az európai népek erőteljesen domborítsák ki a világbéke fentartása iránti akaratukat.

A katolikus pártok elutasítanak minden erőszakot és szembezállanak a nacionalista reakcióval, amely újabb világháború veszélyét idézi fel.

A manifesztumot a francia demokratikus párt és a német centrum egy-egy vezetőszemélyisége is aláírta.

Modern fényezett

TELE

HALÓ

Lej 26.000

Modern ebédlok érkeztek diófából fényezve

Lej 32.000

Oriszobák

Lej 19.000-tól

Ülőgarnitúrák.

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYAR Rt.

Marosvásárhely, Nagyszeben.

BRASSO, Kolosvár-úca 33.

Modern ültetési feltételek.

6 B. L.

Nem moratóriumot, hanem az egész jóvátételi probléma új rendezését követeli Németország

Indokolás: a világgazdasági válság nagy mértékben növelte az adósságokat

Berlin, január 10.

A birodalmi sajtó vezetőorgánumai szerint a német kormány most már komolyan foglalkozik a jóvátételi kérdés újabb napirendre tűzésének a tervével. Az általános felfogással szemben azonban

a birodalmi kormány nem moratóriumot szándékozik kieszakozni, amelyre maga a Young-egyezmény ad lehetőséget, hanem felkéri hitelezőit a jóvátételi probléma újabb rendezésére, ami a Young-terv revíziójával volna egyértelmű.

Revíziós akciója indoklására a német kormány elsősorban arra fog hivatkozni, hogy a világgazdasági válság következtében beállott általános érték-csökkenés mellett, amely kötelezettségeit mintegy 20 százalékkal növelte meg, képtelen eleget tenni a Young-terv követelményeinek.

A szélsőséges elemek kelet-németországi körútján hevesen tüntettek Brüning kancellár ellen.

Brüning kancellár keletporoszországi útján egyre több gúnyoló és sértegető tüntetést szenved el a kommunisták és a nemzetiszocialisták részéről.

Oppeinban a szélsőségesek tömege „pfui”-kiáltásokkal és szidalmakkal fogadta. Beutheben pedig több ezer tüntető a legkiméletlenebb kifejezésekkel sértegette a kancellárt és kíséretét. Amikor Brüning beült autójába, hogy behajtsa a városba,

a tüntetők közpört zúdítottak a gépkecsira és annak egyik ablakát bezúzták.

A rendőrségnek csak nehezen sikerült a támadást elhárítani és gummibotjaival a tüntető tömeget szétverni. Sok letartóztatás történt.

Százhatvanegy millió a Szovjetunió lakossága

**Évenként átlag 3 és fél millióval szaporodik a bolsevista állam népessége
Sztalin kénytelen volt megosztani hatalmát**

Moszkva, január 10.

A Szovjetunió központi végrehajtóbizottságának most tartott ülésén Molotov, a népbiztosok tanácsának új elnöke, többek között beszámolt a múltév végén tartott népszámlálás eredményéről. A kormányelnök közölte, hogy a legfrissebb statisztika szerint a Szovjetunió lakossága 161 millió lélek, míg az 1925-ben lefolytatott népszámlálás adatai szerint csak 140 és fél millió volt.

Molotov

E két számnak a szembehelyezése azt mutatja, — mondotta Molotov —, hogy a Szovjetszövetség népessége évente átlag 3 és fél millió lélekkel szaporodik. Ez a tény beszédes bizonyítéka annak, hogy a szovjetrendszer házasság-politikája helyes és hogy másrészt a népjóléti intézmények kiépítésével és pártatlan kiszélesítésével sikerült a gyermekhalandóságot, amelynek terén a cári Oroszország Európaszerte vezetett, máris nagy mértékben csökkenteni. A tömegek egészségügyi kultúrájának és jólétének a további emelésével a

mostani 3 és fél milliós szaporodási átlagot minden bizonnyal rövidesen 4 és 5 millióra is fel fogják fokozni nem csupán a gyermekhalandóság leküzdésével, hanem az élet-tartam meghosszabbításával is.

Megint „trojka” vezeti a szovjetet

A londoni Morning Post rigai levelezője szerint Sztalin a hatalmat újabbán megosztotta Vorosizilov-val, a vörös hadsereg főparancsnokával és Ordzonikidzéval, a legfelsőbb gazdasági tanács elnökével, s ezzel személyi diktatúráját a kommunista párton és a szovjeten belül legalább névleg triumvirátussá alakította át. E beállítás szerint Sztalin a különböző belső bajok miatt volt kénytelen pozícióját a háromtagú akció-bizottság létrehozásával megerősíteni.

A szovjet lázasan készül a légi-háborúra.

A Daily Mail — amint Londonból jelentik — úgy értesül, hogy a szovjetkormány nagyszabású és lázas előkészületeket tesz a légiháborúra.

Három éves tanfolyamban 18 ezer harcipilótát és pilótánót képeznek ki arra, hogy az összes repülőgéptípusokról egyforma felkészültséggel tudjanak bombát vetni. A gyakorlatok egész városok rombadöntésére folynak.

Az „életmentő”-deszka, amely agyonüt...

Villamos-katasztrófák napja Budapesten

Tegnap újabb öt szerencsétlenség történt. Nagy felháborodás a Beszkar ellen

Budapest, január 10.

Budapest közönségét fokozódó izgalomban tartják az egyre gyakrabban ismétlődő villamosszerencsétlenségek. A tegnapi nap valóságos rekordnap volt a katasztrófák történetében, amennyiben sorrendben követték egymást a súlyosabbnál-súlyosabb elgázolások.

A tegnapi katasztrófa-napot egy az Üllői-úton történt elgázolás nyitotta meg. A forgalmas déli időszak ellenére csak kevés kocsi közlekedik itt, úgy, hogy az utasok egyrésze kénytelen a lépcsőkön állani. Nagy Róbert fővárosi lakos is az 5-ös villamos egyik lépcsőjén utazott, amikor

egy pártatlan zökkenéstől elvesztette egyensúlyát és a pótkocsi alá került.

Súlyos sérülésekkel szállították kórházba.

Az életmentő-készülék gyatra voltára jellemző az a másik baleset, amelynek áldozata Nagy István tizenhétéves szepelinas, aki hasonló körülmények között bukott le és az életmentő-deszka alá került. Megfelelő berendezés esetén a szerencsétlen fiatalember baj nélkül szabadulhatott volna meg, ehelyett azonban

az „életmentődeszka” földhözlapította.

Erős zúzdásokat és belső sérüléseket szenvedett.

A harmadik baleset a villamosvasut alkalmazottai közül követelt áldozatot. A késő esti órákban

Torba András, harmincegyéves kalauzt a saját villamoskocsija, amelyen szolgálatot teljesített, az uttesten egy teherkocsihoz lapította.

Ez is súlyos állapotban került a kórházba. Az esti órákban ezenkívül még két súlyos kimeneteli villamosszerencsétlenség történt. A Simor-uccában Osváth Teréz hatéves kislányt gázolta el az ötvenes villamos, a Podmaniczky-utca és Teréz-körút sarkán pedig Dekány Ferenc hatvanéves utakaparót ütött el egy kocsi. Mindkettőjüket életveszélyes állapotban szállították a Rókusba.

A közvéleményt a sorozatos szerencsétlenségek rendkívül felháborították és komoly akció készül a BESZKAR ellen.

Szerkesztői üzenetek

Régi előfizető. Tulajdonkép sem a fogadásukért sem a fogadtatásukért nem mondunk köszönetet, hanem a szíves fogadásért, vagy fogadtatásért, ami egyformán helyes. Tehát, van szerencsénk hálás köszönetet mondani önöknek a szíves fogadásért vagy fogadtatásért. Az, hogy a fogadásnak más jelentése is van, teljesen közömbös.

V. I. előfizető. Előző érdeklődéséről nincs tudomásunk (levele ugyilátszik elveszett) — de most intézkedtünk, hogy a kért könyveket haladéktalanul megkapja.

62511-83154 sz. előfizető. A kért butoraltbumot b. címére ma elküldöttük.

R. T. Kolozsvár. Egészséges ezazaz humor, mely tehetségre vall és sikerrel biztat, de még nem elég mély és nem eléggé érett.

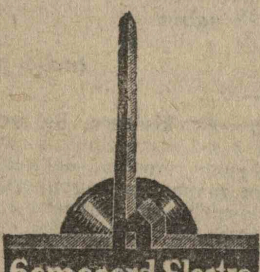
Schimbás. Nagykároly. Miután levélben válaszoltunk b. levelére, levelezőlapján közölt kérdésére is abban kapta meg a választ.

Parajd. A panaszt nem közölhetjük, mert a sérelem — ha ilyen történt — részegkedés közt, hajnalban érte az illetőt. Jobb volna, ha nem korcsmáznának, mert abból kerül a legtöbb baj, nyomorúság és összeütközés.

Csillagos ég. Tehetséges toll írása, de még sokat kell fejlődnie, hogy a színes szövegek orot, tartalmat takarjanak.

G. M. A háborúelőtti magyar sorsjegyek értéketlenek.

Petrozsény. A reklamált okmányokról nem tudunk, de egyébként is ilyenek megőrzésére vagy visszaadására nem vállalkozunk.

Legujabb felvételek, magyar műdalok.

HOMOCORD lemezeken
Fekete Pál tenor
a m. kir. Operaház tagja.

4-158	Selymekendő. Ha rossz vagyok hozzád.
4-159	Vannak el nem csókolts csókok. Szegény vagyok nem tehetek róla.
4-161	Nem tudod te mi a hűség. Azt mondják, hogy tavasz nyílik.
Kolompár Barnabás cigányzenekarának kíséretével.	
4-160	Favilla, fakanál, fatányér. Hová viszi az őszi szél.

**TÁNC- és JAZZ-ZENE
FEKETE PÁL tenor**
a m. kir. Operaház tagja.

4-150	HOMOCORD jazz-zenekarának kíséretével: Ez az éjszaka a tanunk, tangó. Csalódní kell, a hűség frázis, tangó.
4-151	Engem még nem szeretett senki, tangó. Valakinek sutítottam a nevét, tangó.
4-152	Ott fogsz majd sirni, tangó. Sárbogárd, Dombóvár, dal.
4-153	De kedvemre való ez a fehérség, foxtro. Azt hiszem, maga lesz az igazi, tangó.

Kérjétek legujabb díjmentes katalógusunkat.
Romániai vezérképviselőt:
MISCHONZNIK S. A.
Királyi udvari szállító, BUXAREST I. Str. Colțel 7.
Erdélyi irodák:
Kolozsvár, Magazinul „LYRA”, Str. Reg. Maria 16.
Brassó, „DOINA”, Str. Mihai Viteaz 11.
M. ERDŐS, Str. Târgul Boilor 4.
Z. BORBATH, Str. Prinț Carol 29.
Temesvár, ARMONIA, Bdul. Ferdinand. EJO 1117.

HIREK

A földön már nem lehet élni

Vizi riporterre váltam
A tenger mélyére szálltam
Konstatálni mint egy bupár
Ott rám öröm-e vagy bu vár?

Kérdeztem egy anyacélt
Ki egy sereg cetet etet
Hogy óvja a sors a halat?
Jut-e mindennapra falat?

Nagy szuszogva fogott szónak:
Jut néha egy mentőcsónak!
Vannak viszont olyan napok
Hogy mentőövet se kapok!

Arra ment egy molett bálna
Nem lenne hal, kiabálna
Minden orvosság hiába
Mert polip van az orrába.

A tengeri „csillagokon”
Ki a színész nővel rokon.
Látom a tengeri morált
Nyakukon egy pár fess korall.

Akiknek mindenre telik
A szipacsok képviselik
Őket nem bántja az adó
Mind a jólétől duzzadó.

Amit a tengerről vélek
Megírtam, csak attól félek
Így szólnak Önök egyizbe
Miért nem maradt a vízbe?

Inconnue.

— Egy ezredes öngyilkossági kísérlete. Bukarestből jelentik: Marghiloman ezredes, az elhunyt neves politikus közeli rokona, tegnap veronállal öngyilkosságot kísérelt meg. Amikor rokonai az öngyilkossági kísérletet észrevették, s Marghiloman kórházba szállították, az ezredes állapota már igen súlyos volt. Az öngyilkos-jelölt ezredes állapota javult ugyan, de azért még korántsem tud a veszélyen.

— A magyar teozófusok nyilvánosan megtagadták Krishnamurtit. Budapesti jelentik: Ráthonyi Akosné, a magyar teozófiai társulat elnöke, nyilatkozatot adott a rendőrségi nyomozásnak, amelyben leszögezi, hogy Krishnamurti akiről több lap, mint „teozófusról”, „teozófus-vezérről” és „teozófus apostolról” emlekezett meg, egyáltalában nem tagja egyetlen teozófus-társaságnak sem, s ezeket körutján nem is keresi fel. Mr. Krishnamurti csupán, mint magánember tartózkodott Magyarországon s vele a hivatalos teozófus-világ semminemű közösséget nem vállal.

— Oslóban letartóztatták Borodint, az ismert orosz forradalmárt. Oslóból jelentik: Az itteni rendőrség őrizetbe vette Borodint, az ismert orosz forradalmárt, aki legutóbb a kantoni kormány mellett működött, mint politikai tanácsadó. Borodint később kiutasították Kínából. Borodn hamis néven és hamis utlevéllel lépte át a norvég határt.

— Amikor egyik banda megtámadja a másikat. Kolozsvári jelentik: Érdekes ügyre derített most világosságot a hatóságok együttműködése. Nemrégiben a kolozsvári rendőrséget értesítették, hogy a Hója-erdőben rablóátadás történt, amelynek során több gazdálkodót kifosztottak és öltek. A rendőrség bevezette a nyomozást, de nem tudott eredményt elérni. Most aztán Ajton közseg-csendőrségének a jelentéséből kitudt, hogy a rablók egy pénzhamisító bandát támadtak meg és fosztottak ki. Ugy történt a dolog, hogy Placintár János-ajtoni bírónál egy négytagú cigánytársaság jelent meg s közölve vele, hogy egy elsőrangú pénzügyártógnak van, felszólították, vegyen részt a bankóhamisításban, amely szépen fog fizetődni. A bíró látszólag belement az ügyletbe, sőt bevonta abba a kisbíró és még néhány ismerősét, a kik hajlandóknak mutatkoztak finanszírozni a vállalkozást, de csak abban az esetben, ha meggyőződnek a gép létezéséről. A cigányok erre azt válaszolták, hogy a gép a Hója-erdő egyik barlangjában van elrejtve s felszólították a kisbíró és társait, hogy menjenek ki velük oda. Kérve az erdőbe, egy másik cigánycsapat megtámadta a pénzhamisító-jelölteket és mindentüket elszedte. Miután a dolog éjjel történt, mindkét részről általános zavar keletkezett, mert a pénzhamisító szöveget az azt hitte, hogy a hatóságok leleplezték le őket. A csendőrség és rendőrség most közös erővel igyekezik tisztázni, hogy mennyire volt komoly a szerepe az ajtoni előjárónak és kik voltak személy szerint a támadók?

— Műszaki malomipari tanfolyam Brassóban. A brassói kereskedelmi és iparkamarában január hó 12-én műszaki malomipari szaktanfolyam nyílik meg. Előadási nyelv magyar, német, román. A végzett hallgatók hivatalos vizsgabizonyítványt kapnak. Beiratkozások szombat délután és vasárnap délelőtt.

— Meghalt Claude Anet regényíró. Párisból jelentik: Rövid, de annál sikeresebb regényírói pályafutás után ma reggel meghalt itt Claude Anet, a világ-hírű francia regényíró, aki pár évvel ezelőtt tünt fel és hamarosan a közönség egyik legolvasottabb írója lett. Legismertebb munkája az „Ariane”, amelyben egy orosz diáklány élettörténetét meséli el lebilincselő módon. Utolsó regényét a mayerlingi tragédiáról, Rudolf trónörökös és Vecsera Mária szerelméről írta. Alig negyvenéves volt. — Claude Anet Svájcban született és családi néven Schöpfernek hívták.

— Létrejött a végleges megegyezés az utódállamok háború előtti tartozásai ügyében. Párisból jelentik: A sajtó hivatalosnak látszó közlése szerint Franciaország és a volt Osztrák-Magyar Monarchia utódállamai között most véglegesen létrejött az egyezés a háború előtti tartozások visszafizetésére nézve. Az első megállapodás — mint ismeretes — Magyarország elutasító magatartásán hiúsult meg, miután azonban most annak módosítása után Magyarország is hozzájárult az egyezményhez, a probléma rendezése véglegessé vált. Az egyezményt rövidesen ratifikálja valamennyi érdekelt állam.

— A magyar külügyminiszter csak megfigyelőként vesz részt a népszövetségi tanács ülészakán. Budapesti jelentik: Károlyi gróf külügyminiszter — a mint a Magyarország értesül — szerdán utazik ki Genbé, Apor Gábor báró kíséretében. Miután a népszövetségi tanács jelenlegi ülészakának napirendjén egyelőre nem szerepelnek Magyarországot közvetlenül érdeklő kérdések, a magyar külügyminiszter ezuttal pusztán a megfigyelő szerepét fogja betölteni.

— Brassóban egy listát nyújtottak be a mezőgazdasági kamarai választásra. Ma, január 10-én kellett volna Brassóban megejteni a mezőgazdasági kamarai választásokat. Mivel a brassói törvényszék elnöki kabinetjéhez csak egyetlen listát nyújtottak be, a törvényszéki elnök ma megválasztottak nyilvánította a listát. Eszerint a brassói mezőgazdasági kamarának a következők lettek vezetői: Rosculeț György (Hosszúfalu), dr. Stephani Vilmos (Brassó), Fatuleț György (Hermány), Mátis András (Apáca), Piso Ilie (Zernest), Nikolaus János (Höltövény), Bos János (Predeal), Kőpe István (Hosszúfalu), Delsoreanu Romulus (Simon), Gál Lázár (Türkös), Kaufmes Márton (Botfalu), Ilie János (Rozsnyó), Drágán György (Bodzavám), Carste Dometer (Óbrassó), Negot József (Bodzaforoduló), Guin István (Hosszúfalu), Schmida György (Vidombák), Málnási András (Keresztvár), Dávid Mihály (Hosszúfalu), Ticsan Irime (Feketehalom), Taus József (Földvár), Gogonea Aron (Almásmező), Mieskes Kristián (Feketehalom), Gödri Péter (Türkös).

— A lupényi bánya tíz százalékos fizetés-redukciója. Déváról jelentik: A bányatársulati havidíjaknak, így tisztviselőknek és altisztieknek fizetését, január hó 1-től tíz százalékkal csökkentették. A számfeltevés adatai szerint ezen a címen a bánya havi 100 ezer lej körül megtakarítást ér el. Főleg a kisebb fizetéssel bíró tisztviselők és altisztiek méltatlankodnak. Egyebekben a munkások az egész bányavidéken nagy izgalomban vannak, úgy a levegőben lógó nagybuzsámu elbocsátás, mint a tervezett 15 százalékos bér-redukció miatt.

— Mutiusnak mégis beletörök a bicskája a Stirbey-ügybe. Bukarestből jelentik: Emlékeztet meg az a bojárny, amely Mutius német követ Stirbey hercegről írt és a Bukarester Tageblattban nyilvánosságra hozott levele körül tört ki. Mutius most váratlanul hazarendelték Németországba. Bukaresti diplomáciai körökben arról beszélnek, hogy Mutius leváltják és többet nem is tér vissza a román fővárosba.

— Panaszok a derék népszámláló-biztosok. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium nem folyósította azokat az összegeket, amiket a népszámlálási kormánybiztosok a népszámlálást végző biztosok napdíjaként irányzott elő. Emiatt most egyre több számláló-biztos árasztja el panasszal a kormánybiztosokat, amely érdekes és szívdéridő magyarázattal szolgál. Kijelentette, hogy egyetlenegy biztos sem kaphatja meg a napdíját addig, amíg meg nem állapítják, hogy feladatát pontosan végezte-e el. Vajon mit jelent ez a magyarázat? Talán azt, hogy a nagykarolyi biztosok szolgálnak a pontosság mintaképeül? Vagy talán azt, hogy vizsgálatot indítanak azok ellen a biztosok ellen, akik ellen panaszok merültek fel s akik így halálisan kompromittáltak a költséges népszámlálást. Sokért nem adnók, ha öregszer a tubuzgó számláló-biztosok meginnak hozafiaskodásuk levét. Aki biztos, az még nem biztos, hogy a pénz is megkapja.

— Elvesztett Brassóban, az Új-utca, Hirscher-utca sarkán összecuskható kapukulcs. — Kérem a Brassói Lapok kiadói hivatalában leadni.

— Egy leszakadt dolomit-szikla összerombolta Lecco olasz város egyik házcsoportját. Milánóból jelentik: A Gomó-tó melletti Lecco városban borzalmas szerencsétlenség történt tegnap. A San Martino dolomitól leszakadt egy hatalmas szikladarab és a dolomit tövében levő házcsoporthoz zuhudt, amelyből két házát teljesen összerombolt, többet pedig erősen megrongált. Eddigi hírek szerint a katasztrófának sok ember-áldozata is van.

— Újból nehézköd lepte el Angliát. Londonból jelentik: A szigetországra néhány nap óta ismét áthatolhatatlan köd fedtűt, amelynek következtében a közlekedés mindenütt a minimálisra csökkent. Az országutakon csak alig néhány yardnyira lehet látni, a városokra pedig valósággal éjeli sötétség borult a sűrű köddel.

— Társasutazás a francia Riviérára. A Karneval alkalmából olcsó kirándulás az egyéni luxusutazás színvonalánál Január 31-február 16. Részletes prospektust küld a Dacia Hivatalos Menet-egyháza, Nagyvárad.

— Elvesztett Brassóban, a Kapu-utca, Főterem, Hirscher-utca sarkán a Vár-utca egy arany nyaklánc-díj, (rubintokkal és gyöngyökkel). Beérkezős megtalálód adja le jutalom ellenében a Brassói Lapok kiadójában.

— A bukaresti Magyar Színház. Tegnap este mutatta be a bukaresti Magyar Színház a Tatárjárás című operettet, a társulat összes tagjainak részvételével. Sajnos, a bukaresti magyarság még mindig nem támogatja úgy ezt a magyar kultúrintézményt, ahogyan az megérdemelné. — Pedig a magyar színház együtteséről még a román sajtó is csak dicsérő hangon emlékezik meg. Egyenesen érthetetlen az a hálós közöny, mellyel a fővárosi magyarok nagyrésze távol marad ezekről az előadásokról. A színház a város minden részéből könnyen elérhető, hiszen a Boulevard Elizabetől husz lépésnyire van a Szent István társulat székházában épült intím színházhelyiségben, a Cizmigiu bejáratánál. A fővárosi magyarság megbocsáthatatlan szégyene volna, ha ez a színház, mely hónapokig tartó küzdelem, rengeteg harc után, végre oly nehezen megszületett, most a bukaresti magyarok közönye miatt volna kénytelen kapuit becsukni. A tegnap bemutatott Tatárjárás után a Tyukketrec című szellemes francia darabot mutatja be a társulat és ezt fogja követni az Antónia és az „Eltört a hegedű” bemutatója.

— Dr. Papp Béla orvos, a budapesti új Szent János kórház volt orvosa, a jassii egyetem doktora, orvosi rendelését Bukarestben, a Str. Schitu Magureanu 43. sz. a. (Cizmigiu mellett) megkezdte. Rendel bel, nő- és gyermekbetegeknek d. u. 3-8-ig.

— Hogyan éljen a szívbeteg ember? Ilyen cím alatt, dr. Bodon Károly egyet. magántanár tollából hézagpótló munka jelent meg Budapestben. A kitűnő könyv a nagyközönség számára íródott és elmondja mindazt, amit minden szívbeteg, érlelmeszedéses stb., vagy szívgyengeségben szenvedő embernek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiküszöbölését szolgálja ez a könyv, hanem gyakorlati útmutatással szolgál a laikus betegek arra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy segítse elő a gyógyulását és — mikor menjen orvoshoz. A rendkívül praktikus mű ára 88 lejért kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában (vidékre 10 lej portó).

— Capablancaval szemben a holland Euwe győzött a hastingsi sakkversenyen. Londonból jelentik: A régi szokás szerint újév táján tartott hastingsi nemzetközi sakkverseny az idén a legnagyobb meglepetéssel szolgált. A verseny eredményeképpen ugyanis Capablanca, a volt világ bajnok, fél ponttal második helyre került a holland Euwe mögött, míg a harmadik nyertes a titkosan szereplő Sultan kán lett. A világlejtségszerű sakkverseny részletes eredménye egyébként a következő: Euwe — 7, Capablanca — 6 és fél, Sultan kán — 6, Michel — 5, Yates 4 és fél, Winter — 3 és fél, Miss Menchik és Tylor — 3 — 3, Colle — 2 és fél. Capablanca váratlan veresége és Euwe fölényes győzelme nemzetközi sakk-körökben óriási szenzációt kelt.

— A temesvári Ripensia újabb szerzeményei. Temesvárról jelentik: A Ripensia proficsapata értesítéslünk szerint leszerződtette Bodolát, a Brasovia, majd később a NAO játékosát, továbbá Rafinszkit, a bukaresti Juventusból és Sepit, az Universitatea csapatából.

— A román válogatott footballecsapat 1931. évi programja. Bukarestből jelentik: A központi footballecsapatság eddig három terminusban állapodott meg. Május 10-én Bulgária ellen, június 23-án Jugoszlávia ellen és november 21-én Görögország ellen játszik a román válogatott. Szó van még egy lengyel-román revéns meccsről is, melyet Varsóban fognak lejátszani. A bukaresti központi szövetség tervei szerint a görögök elleni meccset egybekapcsolják egy palesztinai és egyiptomi túrával. A lengyel mérkőzést pedig egy északi túrával hoznák kapcsolatba. Ebben az irányban már megindultak a tárgyalások az illető footballecsapatságokkal.

— „Takarodó a Rajnán” (Zapfenstreich am Rhein) a német katonalelet élénk varázsló pompás és káprázatos német éneklő, beszélő filmoperettet holnap-tól, vasárnap vetíti a Modern Mozgó. Néhány hónap után most cenzurálták a német filmoperett-produkció nagy slágerét, amely ismét zsufozt házakat jelent a Modern Mozgónak. A főszerepet Charlotte Susa (a Grefer hösnője) játsza, míg Verebes Ernő egy kádott, Hans Junkermann egy öreg generális szerepében nyújt ragyogó alakítást. Elsőrendű szerepet kapott még Hans Stüwe. Ezt a filmet Brassóban, a Modernben, mindenkinek meg kell néznie.

Iskolák Egyesületek

— Unitárius estély Brassóban. Az unitárius estély január hó 11-én este lesz a Redoutban. A rendezőség kéri a közönséget, hogy pont fél 9 órára megjelenni sziveskedjék, hogy az előadást pontosan lehessen kezdeni. Azokat pedig, akik a büfé számára adományokat ígértek, azt vasárnap d. u. 5 óráig a Redoutba küldeni sziveskedjenek.

— Vallásos estély január hó 11-én a brassói magyar evangélikus templomban este fél 6 órai kezdettel. Műsor: Ünnepi szónok Argay György pütkereti lelkész, énekel Opra Zoltán, szaval Sipos András h. alszegi lelkész, Nagy József szenior, gondolkán játszik Himesch Eduárd. Rendezők: Balogh Andrásné, Jakabné, Feyer Jolán, Puiu Aurélie. Az érdeklődőket szeretettel hívja meg a rendezőség.

— A brassói magyar evangélikus jótékony egyesület vasárnap, folyó hó 11-én délelőtt 11 órakor vaslasztmányi ülést tart az evangélikus iskolában. — Az egyesület elnöksége.

— Vallásos estély Zernestben folyó hó 11-én, vasárnap délután 5 órakor kezdődik a református imaházban. Szentes György, Albu Derső ref. s. lelk. Márton Jolán és Irma, Kosztur Mária és a ref. Dalkői közreműködésével. Belépő díj nincs, adományokat szeretettel kér a ref. Nőszövetség.

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Bukarestben intenzív építkezési szezont várnak tavaszra

Emelkednek a fővárosi telekárak

Bukarest, január 10.
Bukarestben emelkednek a telekárak. A fővárosi ingatlanpiacon figyelemreméltó élénkség uralkodik és az üzleti tevékenység igen bizakodó hangulatban növekedik. A telekárak már novemberben javultak, amikor a négyzetméterenkénti 30—35 lejes telekárak 50 lejre emelkedtek.

Most további árszilárdulás várható, amit szakkörökben a megnövekedett kereslettel indokolnak. Decemberben gyártelkek iránt volt nagy kereslet, mert ekkor vásárolt ipartelepét magának a Calea Rahovei a Román Telefonszolgálat, egy új sörgyári vállalkozás a Calea Panduriloron, az olasz építkezési társaság a Serban Voda uton vett telket. Most az

után a lakóház telkek iránt is megindult a kereslet. Ugyanis több kislakás-építő társaság van alakulóban, amelyek vásárlási szándékkal érdeklődnek a nagyobb telekkomplexumok iránt.

A főváros belterületén túl, a körutakon, a bérházak építésére alkalmas telkek a korábbi 100—110 lejes áráról 150 lejre javultak és ugyancsak emelkedett a 3—4 szobás kisebb családi lakások ára is, miután az, amitől a háztulajdonosok félttek, hogy sok lakás marad majd üresen, nem következett be. Ezzel szemben a luksuszvillák negyedekbeli házak iránt egyáltalán nincs kereslet, sőt az erős ajánlat miatt az árak lefelé tendálnak. Az ingatlanpiacon intenzív építkezési szezont várnak tavaszra Bukarestben.

Egy francia lap új gazdasági bombája

A „Mitropa” terv újra kísért

Középeurópai államok gazdasági szövetsége Németország vezetése alatt?...

Bukarest, január 10.
A Journal des Finances, a legnagyobb európai közgazdasági lapban olvassuk a következőket:

— A német kormány Romániának, Bulgáriának, Görögországnak és Jugoszláviának öt esztendőre tervezett vámegyezséget ajánlott fel, mely szerint Németország kedvező feltételekkel beengedné ezen államok gabonaművét, ha ezen államok viszont Németország ipari termékei részére nagyobb vámkedvezményt nyújtanának. A Journal des Finances sze-

rint ez a terv nem jelent mást, mint, hogy Németország újabb feleleveníti a háború alatt felmerült nagy német tervet: a középeurópai államok gazdasági szövetségét Németország vezetése alatt, az úgynevezett „Mitropát”, amelyhez ez az öt éves vámegyezség volna az első lépés.

A francia közgazdasági lap által lefektetett „Mitropa” (a Mittel-Europa rövidítése) létrehozása teljesen lehetetlen, mert hiszen a békekötés óta ennek annyi politikai akadály van, hogy Németország nem is gondolhat egy ilyen terv megvalósítására.

A Resica frontjáról

Vezetőség változás és szerződésszegés a Resicánál

Bukarest, január 10.
Resica vezetésében a következő változások lesznek a tegnapi közgyűlés határozata után. Baliff tábornok elnök, Busila mérnök alelnök, Max Auschnitt és Malaxa adminisztrátor deleguék.

Arról is beszélnek, hogy Vidrighin belép a resicai igazgatóságba.

Bukarest, január 10.
A resicai munkásoknak egy küldöttsége jelent meg ma Hatieganu miniszternél, Gherman szoc. dem. képviselő vezetésével.

A delegáció a következőket hozta a miniszter tudomására:

A resicai munkások még 1926-ban kollektív szerződést kötöttek a Resica-művekkel és

ezen szerződés egyik pontja szerint azon munkások akik eltávoznak a Resica kitermeléséből, amennyiben egyéven belül visszatérnek, nem tekintik őket új munkásoknak, hanem beszámítják nekik az időközben másutt eltöltött időt is a szolgálati időbe. Ennek főleg a fizetési szabadság, a házépítési kérdésében van a munkásokra nézve nagy jelentősége. Dacára annak, hogy a Resica ezt a kollektív szerződést aláírta és azt érvényben levőnek tekinti, azt a pontot, nem hajlandó betartani. Ezért a kategóriába tartozó munkásokat, a szerződés egyoldali be nem tartása következtében, súlyos károsodás éri, miért is kéri a minisztert, küldjön ki egy bizottságot és vizsgálta meg az ügyet.

Az erdélyi üvegkereskedők ultimátumot intéztek az üvegkartellhez

Bukarestben megkezdődtek a békéltető tárgyalások

Kolozsvár, január 10.
Megírtuk, hogy karácsonykor Kolozsvár székhellyel megalakult az erdélyi és bánáti üveg- és porcellánkereskedők szindikátusa, amely a szakmai érdekeket kívánja az ipari kartellalakulásokkal szemben megvédelmezni. Az alakulógyűlésen megválasztott vezetés azonnal érintkezésbe lépett az üvegkartell bukaresti irodájával és alkalmat kért a tárgyalások megindítására. A kartelliroda meghívása alapján

ma meg is kezdődtek a tárgyalások az üvegkereskedők és a kartell között.

Az üvegkereskedők szindikátusa a következő négy feltételt állította fel:

1. A kartell szüntesse meg a kiváltságos rajonképviseleteket, amelyek 12 százalékkal drágítják meg az árut, holott már a kartelliroda is 8 százalékkal emeli a termelési költségeket.

2. Mondjon le a kartell az árak újabb fel-emeléséről, amelyet éppen a fentemlített összesen 20 százaléknyi fölösleges költségűbbé, valamint a múlt nyáron folytatott árverseny költségeinek behozása kedvéért akar életbe léptetni.

3. Állítsa vissza a kartell a régi rabbat-

rendszer, vagyis az utolsó három év fogyasztási átlaga legyen a kiszámítási alap és a rabbatot minden egyes megrendelés számlájából előre bonifikálják a kereskedőnek, nem pedig utólag.

4. Enyhítse a kartell a hitelkondíciókat. Már az eddigi hitelfeltételek is túlszigorúak voltak, mert nyílt számlára csak 60 napos hitelt, váltóra is csak 90—120 napos hitelt adott a kartell, amely most váltóra mindössze 60 napos hitelt akar bevezetni. Ezzel szemben a kereskedők 3—6 hónapos hitelt kérnek.

Az üvegkereskedők szindikátusának képviselői ragaszkodni fognak a fenti követelések 100 százalékos teljesítéséhez, mert

a kereskedőknek módjukban van a kartell ellen a harcot eredményesen felvenni,

egyrészt szervezettségüknek fogva, másrészt mert az árueállítás tekintetében más oldalról is biztosítva vannak. A kereskedőknek nincsen kifogásuk az üvegkartell feltámasztása ellen, de azt várják tőle, hogy mesterséges árdrágás helyett racionalizáljon és az üzemek szerinti helyes gyártmányelosztással csökkentse a termelési költségeket, ami nemcsak az ár-emelést teszi elkerülhetővé, de a gyártmányok fokozatos olcsóbbodását is,

Az új kereskedelmi Kódex

Bukarest, január 10.

Megírtuk, hogy a törvényelőkészítő tanács sajtó alá rendezte az új kereskedelmi kódex tervezetét, amelyet négyévi adatgyűjtés után készített el.

Az új kereskedelmi törvénykönyv első kötete a személyi jogról intézkedik és magában foglalja a cégjog, cégbejegyzés, a kereskedelmi vállalkozás, alkalmazottak, utazók, ügynökök, cégjegyzők, meghatalmazottak, közvetítők, társas viszonyok és a tisztességtelen verseny szabályait.

A tervezet második része a részvénytársaságokkal foglalkozik és pedig: részvénytársaságok alapítása, közkereseti és betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, különböző társaságok működése, részvények, közgyűlés, a társaság igazgatása, felügyelőbizottsági tagok, kötelezvények, mérleg, az alapító okiratok, az alapszabályok módosítása, a társaság kizárása, a társaság feloszlata, a társaságok nemzetisége, a külföldi társaságok és a mindezekkel kapcsolatos büntetőjogi rendelkezések.

A továbbiakban a kötelezvényekről, a kereskedelmi szerződésekről, a konszignációkról, bizományról, fuvarozásról, a bankületekről, a betétekről, bankhitelek, folyószámlákról, reporthitelek, az általános beraktározásról és a zálogról szóló rendelkezéseket tartalmazza a kódex, amelynek utolsó fejezete a kényszerelgyezésről, a csődről és az azokkal járó likvidációs eljárásokról intézkedik.

A tervezetet a törvényszerkesztő bizottság rövidesen megküldi az összes érdekeltnek tanulmányozás céljából és ezek kritikája alapján fogják korrigálni esetleg a kódexet, amely tavasszal kerülhet a parlament elé.

Kis közgazdasági hírek

Az ekszport-tűzifára megadott fuvardíjkedvezményre vonatkozó minisztertanácsi határozatot, valószínűleg a közbejött ünnepek miatt, az állomások még nem kapták meg, holott a kedvezmény már 1930. december 22-től érvényes. A sorozatos ekszportakadályok hatása alatt a belföldi tűzifaárak visszacsúsznak.

A romániai állatekszport-szindikátusok szövetségének vezetősége ez év január hó 16-án Kolozsváron ül össze az erdélyi szindikátusoknak egymásközötti, valamint a bukaresti központtal való viszony rendezésére. A kolozsvári ülésen, amelyen az ekszport kvótát is felosztják, részt fog venni a bukaresti központ elnöke is, aki tudvalevően a brassói szindikátusnak is elnöke.

A pénzügyminisztérium az 1931. évben, úgy mint tavaly, kétmilliárdos kölcsönt vesz fel a Nemzeti Banktól. Ezen összegből elsősorban a tisztviselők elmaradt fizetését fogják kifizetni.

A belföldi puhafapiac az utóbbi hetekben fellendült a forgalom, amit szakkörökben arra vezetnek vissza, hogy külföldi, elsősorban magyarországi kereskedők erősebben vásárolnak. Hasonlóképpen fokozott kereslet mutatkozik gömbfában is. A magyar kereskedelem érdeklődése azzal magyarázható, hogy a csehszlovákiai kínálatnak a vámháború miatti elmaradása folytán a romániai fatermékek drágulására számítanak és a magyar kereskedelem igyekszik a szükségleteit idejekorán beszerezni.

TŐZSDE

(1931. január 10.)

Zürich (nyitás): Berlin 122.75, Amsterdam 207.70, Newyork 516.10, London 23.05 és egy-negyed, Páris 20.25, Milánó 27.01, Prága 13.30, Budapest 902.2 és fél, Belgrád 912.70, Bukarest 306. és egy-negyed, Varsó 37.85, Bécs 72.60.
Devizák (belföldi jegyzés): London 816.30, Zürich 32.67, Newyork 167.93, Berlin 40.12, Bécs 23.71, Prága 4.99 és fél, Budapest 29.46, Milánó 8.84, Páris 6.61 és fél, Amsterdam 68.
Valuták: Angol font 815, svájci frank 32.66, Dollár 168, cseh korona 5, osztrák shilling 23.75, pengő 29.60, márka 40.10, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 2.93.

BRASOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST I. Sărindar No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Gheorghe Lazar 4 (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Dés: Osztián Kálmán Strada S. Barnutiu 10. Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza). Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegye részére. — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megye részére. — Nagyszében: Str. Turului 13.) Szigetváry László) — Szilágysomlyó: Hesperin Ernő — Marosvásárhely: Str. Baross G. 5. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátosr 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Dénes József)

Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti hely. megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasárnap betűkből 12 lej. Vasárnap 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedély. Állás keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

A Párisi Divat magyar nyelvű szabásmintás divatlap és háztartási folyóirat januári száma megérkezett. Ára 40.— lej. Vidékre portó és ajánlási díj 15.— lej. — Brassói Lapok Könyvosztálya. 11153

Családi ház udvarral vagy kerttel megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Napos, pormentes” jelígre brassói kiadóba kérek. 11164

GÖZKAZÁN ELADÓ. két magasnyomású, álló, hengeralakú gőzkazán, az egyik alig használat, engedélymentes, 4 atomos, és 1.7 m² fűtőfelülettel, a másik teljesen új, 6 atomos, és 7 m² fűtőfelülettel. — Coppony Márton, Brassó, Kolostor-utca 22. I. 11097

Új klubgarnitúra eladó. Mühlbacher épület és butorasztales Brassó, Hosszú-u. 23. 11184

Allást nyer

Egy MINDENEST több évi gyakorlattal, aki főzni is tud, keres gyermektelen család. Csakis nagyon rendes és tiszta egyének jönnek számításba. Jelentkezni mindennap fél 2 és fél 3 óra között. Brassó, Katalin-utca 21. I. emelet jobbra.

Suche ein kinderliebendes zuverlässiges deutsches Mädchen zu zwei kleinen Knaben 2 u. halb und 4 Jahre alt. Frau Marton Béla, Toplița. 11204

Keresek elsőrendű masinistát, aki géphimnást is tud. Fizetés mellett esetleg teljes ellátás is. — Ajánlatokat „Brassó” jelígre a brassói kiadóba. 11198

UTAZÓT keres közszükségleti cikkek eladására nagy vállalat. Román nyelvű perfekt tudása előfeltétel. Rokkant vagy nyugdíjas román tisztelt előnyben. — Ajánlatok és referenciák „Existencia” jelíge alatt a brassói kiadóban leadandók. 11155

Nagy kereseti lehetőség, jövedelmező mellékfoglalkozás intelligens egyéneknek. Albertini Jenő. Tusnádfürdő. 11203

Allást keres

Zárdában nevelkedett, teljesen egyedülálló egyszerű, szolid árvalány, ki jól főz, tisztá, takarékos, gazdasszony, vagy pedig mint okleveles gyermeknevelő gyerekek mellett ajánlkozik. Cím: Farkasné, Kraszna. Szilágymegye. 11204

Elhelyezkedni szeretne intelligens nő, ki a háztartás minden ágában jártas, kisebbtagú uricsaládnál, vagy magányos ur embernél. Ajánlatokat a brassói kiadóhivatal továbbít 11024 sz. alatt.

26 éves asszony kisgyermekkel dajkának menne, románul, magyarul, németül beszél. Cím 11202 szám alatt a brassói kiadóban.

Téglagyári üzemvezető kiváló szakember, ajánlkozik mint vezető vagy vállalkozó. Esetleg kisebb üzembe betársulna. Ajánlatokat „Téglameszter” jelígre a B. L. bukaresti kiadóhivatalába (Str. Sărindar 6.) 11188

Lakás

Különbejárta butorasztales szoba azonnal kiadó. Brassó, Hirsch-er-u. 20.

Bukarestben kiadó szépen butorasztales szoba fürdőszobahasználattal. Str. General Lahovari 28. 11187

Keresek Brassóban, belvárosban 2 szoba konyhás lakást 2500 lejért. Cím 11183 szám alatt a brassói kiadóban.

Két fiatal embernek vagy leánynak teljes ellátást adok február 1-től jó házikosztal. Brassó. Románteplom-utca 57. 11150

Szépen butorasztales, nagy, világos szoba, parkett, villany, cserépkályha; fürdőszoba használat, központtól három perenyi távolságra, egy vagy két személynek kiadó. Megkeresések „Pormentes levegő” jelígre a brassói kiadóba.

Keresek butorasztales szobát Brassóban, gyermektelen házaspárnál, vagy egyedülálló nőnél, mérsékelt árért. csendes utcában. „Elsejére” jelíge alatt a brassói kiadóba. 11141

Újonnan átalakított modern, napos, 4 szobás lakás kiadó. Brassó, Ciocrae 2. 11174

Keresek 2 szoba konyhás lakást csendes házban február elsejére belvárosban vagy belváros elején. Cimeket a brassói kiadóba kérek „Csendes” jelígre. 11192

Kórház-utca 41 szám alatt, napos oldalon földszinten, irodának is alkalmas két világos egészseges utcai szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, 1931 április 1-től bérbeadó. Bővebbet ugyanott az emeleten. 11173

Levelezés

Jömegjelenésű fiatal iparos nőtl venné azt a helyget, ki anyagilag elősegít, hogy Amerikába kivándorolhasson, esetleg vele jönné. Szíves választ a brassói kiadóhivatalba „Bizalommal” jelígre. 11200

Intelligens iparos megismerkedne hozzáillő nővel házasság céljából. „27” jelígre a brassói kiadóba. 11176

Árpád! En reméltem, hogy biztosan fagunk találkoznai. Már oly sok lépést tettem az érdekében. Adott címen is érdeklödtem, de ismeretlen. Ez nagyon bántott engem. Viszontom jó kívánatait. Üdvözlí Komája. 11191

Vegyes

Varrógép és gramofonjavítások a legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek R. Littmannál, Tehénpiac 7. Brassó. 11199.

Párisi nő sorbonnei isk. dipl. angolt és franciát tanít. Etchevery Stern-nél, Izvor 46, Bukarest.

Fuchs fogorvos, Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez București, Strada Berzei 35. 11166

Kihasználta-e már

előnyös januári árainkat, hogy olcsón és jól fedezze tavaszi, nyári és mindennapi szükségletét?

Ne mulassza el, hogy raktárunkat még ebben a hónapban megtekintse, mert minél korábban jön, annál nagyobb választékot talál.

Julius Nedoma

Brassó, Kapu-utca.

HIRDETMEY.

A parajdi polgári társalgókör rendes közgyűlést 1931. évi január hó 18-án tartja a kör helyiségében, amit ezennel nyilvánosan közlétesz.

Az igazgatóság.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

Pályázatot hirdetünk a sepsiszentgyörgyi ref. Székely Mikó-kollégiumnál lemondás folytán megüresedett pénztárnoki állásra, a megbízástól számított egy évi időtartamra. Pályázhatnak az állásra megfelelő képzettségű román állampolgárok. — Havi fizetés 2500 lej. A kellően felszerelt pályázati kérések legkésőbb 1931. február 1-ig a kollégium igazgatóságához nyújtandók be. Bővebb felvilágosítás ugyanott szerezhető.

A ref. Székely Mikó-kollégium előjárása. Sfântu-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy, 1931. január hó 5-én.

Kónya Kálmán főgondnok.

Szász Béla jegyző.

Jövőjének asztrológiai megismerése csodálkozásra készítetik és segítik önt! Közzölje születésének idejét és csatoljon 46 lejti bélyegben P. A. Stampf, Ficsád. 11205

Magyar anyanyelvű, perfekt román egyetemi hallgató elvállalja középiskolai tanulók privát tanítását minden tantárgyból. Felnőtteknek ad román órákat olcsón. Szíves megkereséseket „Eredménytel” jelígre a brassói kiadóba. 11168

Uraknak figyelme! Feles dohánykertészeket előnyös feltételekkel garancia mellett beszerzek. Kérdezősködések Aradi kiadóhivatal Halmágyi Pál Str. Gh. Lazar 4 továbbít. 11171

Fogorvossal társulna teljes felszereléssel ellátott fogász, ki úgy operatív, mint technikai praxissal teljes gyakorlattal bír. Megkereséseket „Megbízható” jelígre a brassói kiadóhivatalba kér. 11197

Die Schöne Wienerin szabásmintás németnyelvű havi divatlap januári száma megérkezett. Ára 40.— lej. Brassói Lapok Könyvosztálya. (Vidékre portó és ajánlási díj 15.— lej.) 11154

Jó házból való román-francia

Fräuleint

keresek 9 éves leány mellé. Szolgálati bizonyítványokkal jelentkezni lehet. Brassó, Löwölderét 2 szám alatt (déltűn 2—3 óra között.) 11180

Nyers vagy cserzett

róka és nyest-bőröket

VESZ

Schwartz, Bukarest, Berzei 100

HÁROM IGAZ SZÓ

TELLUS
ÓRA JÓ